

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

PRZYKŁADY DOBRYCH PRAKTYK w krajach europejskich zrealizowane w ramach Po Ryby 2014-2020 oraz EFR 2021-2027

Nadnotecka Grupa Rybacka

Przykłady pochodzą ze strony KE

<https://commission.europa.eu>

*(tłumaczenie za pomocą tłumacza
dostępnego na stronie).*

*Przykłady przyporządkowane zostały do
przedsięwzięć zaplanowanych do
realizacji w ramach wdrażania LSR
Nadnoteckiej Grupy Rybackiej.*

Spis treści

Przedsięwzięcie z LSR: P.1.1 Inwestycje na rzecz rozwoju gospodarki rybackiej	3
Gospodarstwo pstrągowe napędza rozwój lokalny i turystykę w Rumunii	3
Nowy impuls dla zrównoważonego wędzenia lokalnych ryb	4
Rewitalizacja stawu rybnego w Biharuga na Węgrzech	6
Czesi będą jeść więcej ryb	7
Firma przetwórstwa rybnego odnotowuje wzrost produkcji i zrównoważony rozwój	9
Samochód chłodniczy do dostaw bezpośrednich	10
Wędzona ryba z Karaibów	11
Biodegradowalna, jadalna folia na bazie alg	13
Innowacyjna akwakultura lądowa	14
W pełni udokumentowane rybołówstwo	16
Przedsięwzięcie z LSR: P.1.2 Dywersyfikacja oferty sektora rybackiego	18
Podnoszenie kwalifikacji niemieckich rybaków	18
Nagradzana galeria sztuki anchois	20
Kompost organiczny i wzbogacenie gleby z wodorostów i odpadów roślinnych	21
Najkrótsza droga do talerza	23
Sprzedawca ryb Gourmet	24
Turystyka rybacka na Morzu Śródziemnym	26
Ryba na każdym stole	27
Przedsięwzięcie z LSR: P.1.3 Turystyka przyjazna środowisku	29
Założenie pionierskiego przedsiębiorstwa turystyki rybackiej	29
Przynosimy turystykę przyrodniczą i przygodową na wybrzeże	30
Przedsięwzięcie z LSR: P.2.1 Ochrona lub odbudowa akwenów lub infrastruktury wodnej w obiektach rybackich	32
Lider w dziedzinie zrównoważonej akwakultury	32
Montaż paneli słonecznych do zasilania statku	34
Obiekty rybackie zasilane energią odnawialną	35
Zwiększanie zrównoważonego rozwoju ośrodka hodowli ryb	36
Renowacja stawów w celu wsparcia akwakultury i łagodzenia skutków powodzi	38
Przedsięwzięcie z LSR: P.2.2 Ochrona lub odbudowa naturalnych ekosystemów w związku z negatywnymi skutkami zjawisk klimatycznych, działalności zwierząt i ludzi	39
Energia z trawy morskiej na skażonych obszarach	39
Uprawa wodorostów na lądzie	41
Od odpadów rybnych do nowych surowców	43
Ożywienie jesiotra bałtyckiego	45
Elektryzujące silniki łodzi	46

Przedsięwzięcie z LSR: P.3.1 Spójna i unikatowa oferta promocyjna obszaru NGR pod kątem rybackim (projekty miękkie).....	48
Polowanie na skarby promujące dziedzictwo rybackie	48
Świętuj dziedzictwo rybołówstwa poprzez muzykę	50
Dotarcie do dzieci w wieku szkolnym i szerszej publiczności	51
Wirtualne muzeum rybołówstwa, żeglarstwa i budowy łodzi.....	53
Innowacyjny marketing dla tradycyjnej hodowli karpia w stawach	54
Rybacki jednoczą się, aby chronić lokalne środowisko i łowiska	56
Platforma informacyjna dla rybaków i akademii rybackich.....	58
Smart Fishing: integracja nowych technologii w celu współzarządzania	60
Strona internetowa umożliwiająca odkrywanie Dunaju poprzez wędkowanie.....	61
Zdalna klasa akwakultury	63
Przedsięwzięcie z LSR: P.3.2 Ogólnodostępna infrastruktura nawiązująca do rybackiej specyfiki obszaru (projekty twarde).....	64
Odrestaurowanie zabytkowego statku w celu stworzenia muzeum na świeżym powietrzu.....	64
Muzeum upamiętniające postać związaną z przemysłem rybnym.....	66
Infrastruktura wspierająca turystykę i poprawiająca życie rybaków	67
Przedsięwzięcie z LSR: P.4.1 Inicjatywy edukacyjne	69
Łączenie naukowców z sektorem akwakultury.....	69
Edukacja o naturze i ochronie przyrody poprzez wędkarstwo	70
Przedsięwzięcie z LSR: P.4.2 Badania i monitoring wód i ich zasobów	72
Odbudowa zasobów węgorza europejskiego	72
Platforma internetowa zawierająca wytyczne, ograniczenia i środki dotyczące połowów	73
Monitoring populacji kormoranów europejskich	74
Poprawa zdrowia łosia hodowlanego	76
Badania mające na celu redukcję emisji w akwakulturze lądowej.....	77
Plan działania na rzecz odbudowy i ochrony konika morskiego.....	79
Innowacyjne narzędzie do sprawdzania jakości ryb	81
Wypuszczenie węgorzy w celu poprawy populacji.....	82
Przedsięwzięcie z LSR: P.5.1 Ogólnodostępna infrastruktura lokalna.....	84
Zwiększanie różnorodności biologicznej i potencjału turystycznego Laguny Alyki	84

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.1.1 Inwestycje na rzecz rozwoju gospodarki rybackiej

Gospodarstwo pstrągowe napędza rozwój lokalny i turystykę w Rumunii

Dzięki bogatemu doświadczeniu w hodowli pstrąga, rodzina od podstaw założyła nowoczesną farmę akwakultury, przeznaczoną specjalnie na hodowlę pstrąga tęczowego.

Inwestycje umożliwiły rodzinie zbudowanie 16 okrągłych stawów hodowlanych, stawu do wędkowania rekreacyjnego i innych niezbędnych infrastruktur, takich jak budynki turbin i inkubatorów, zaawansowana infrastruktura wodna i energetyczna, ogrodzenia i biura administracyjne. Aby zapewnić wydajne i zrównoważone operacje akwakultury, gospodarstwo jest wyposażone w zaawansowany sprzęt, taki jak turbina wodna, panele słoneczne, sprzęt do inkubacji, pakowarka próżniowa, wędzarnia i pulsoksymetr. Uznając potencjał turystyki, dokonano równoległych inwestycji, w tym pięciu domków turystycznych i innych dedykowanych obiektów dla odwiedzających.

Dzięki wspieraniu akwakultury i dywersyfikacji turystyki wędkarskiej projekt ten przyczynia się do rozwoju lokalnej turystyki, tworzenia miejsc pracy i wspierania lokalnego rozwoju w Rebrîșoarze.

Data rozpoczęcia

1 paź 2020

Lokalizacje projektów

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rumunia

Całkowity budżet

778 346 €

Wkład UE

290 482 €

37,3% całkowitego budżetu

Wyniki

- Dzięki temu projektowi stworzono już 3 miejsca pracy.
- Gospodarstwo ma produkować co najmniej 20 ton pstrąga rocznie, od ikry po ryby gotowe do spożycia.

Nowy impuls dla zrównoważonego wędzenia lokalnych ryb

Onake, Basque Country Smokehouse w Saint-Jean-de-Luz, specjalizuje się w wędzeniu łososia i pstrąga od 2018 roku. Co roku firma mierzy się z nasyceniem produkcji, nie mogąc sprostać wysokiemu zapotrzebowaniu na wędzone ryby w okresie świątecznym. Aby temu zaradzić, Onake postanowiła zainwestować w sprzęt, który umożliwiłby im przetwarzanie przez cały rok lokalnych i zrównoważonych gatunków, takich jak pstrąg, tuńczyk i makrela łowiona na wędkę, pochodzących z małych lokalnych łodzi.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zamiast kupować sprzęt używany tylko przez miesiąc, Onake postanowił rozszerzyć swój asortyment i zoptymalizować produkcję. Dokonano inwestycji w działalność wędzenia, kupując nową wędzarnię i krajalnicę, zwiększając wydajność produkcji o 30%. Onake przetwarza również swoje odpady na konserwowane rillettes z ryb, jako część podejścia zero waste i pobudzania lokalnej gospodarki. Jednocześnie zmodernizowano również działalność w zakresie konserwowania, dzięki zakupowi drukarki do etykietowania numerów partii.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2021

Lokalizacje projektów

Francja

Całkowity budżet

34 372 €

Wkład UE

24 060 euro

70% całkowitego budżetu

Wyniki

- Obroty wzrosły o 32% między 2021 a 2024 rokiem.
- Zatrudniono 4 pracowników: 2 sezonowych, 1 praktykanta i 1 stałego.
- Lepsza kontrola jakości (zautomatyzowana identyfikacja wędzarni i znakowania atramentowego).
- Poprawa lokalnego rybołówstwa (tuńczyk, makrela) i lokalnej akwakultury (pstrąg).

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rewitalizacja stawu rybnego w Biharugra na Węgrzech

Firma modernizuje swój zabytkowy system stawów rybnych, kładąc nacisk na ekologiczną i zrównoważoną akwakulturę, wzrost gospodarczy i ochronę dziedzictwa.

Jako drugi co do wielkości operator systemu stawów rybnych na Węgrzech, firma hodowlana Biharugrai Halgazdaság rozpoczęła renowację i modernizację swoich historycznych stawów rybnych w 2017 r. Dzięki dofinansowaniu z EMFF zespół naprawił stawy, ulepszył drogi i stworzył lepsze zaplecze dla pracowników. Jeden konkretny projekt miał na celu modernizację i ulepszenie istniejących struktur poprzez wdrożenie nowych technologii hodowli potomstwa, ulepszenie systemów uzupełniania składników odżywczych i wprowadzenie zaawansowanych maszyn. Wprowadzono również nowe sposoby opieki nad rybami, chroniąc je również przed ptakami drapieżnymi.

Wszystkie te działania doprowadziły do zdrowszych ryb, czystszej wody, zwiększonej bioróżnorodności, wzrostu gospodarczego i zmniejszenia zużycia paliw kopalnych. Ten projekt pokazuje siłę finansowania UE w celu wzmocnienia zrównoważonej akwakultury, zachowania ekosystemów i napędzania rozwoju gospodarczego obszarów wiejskich w regionach śródlądowych.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2017

Lokalizacje projektów

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Węgry

Całkowity budżet

387 692 €

Wkład UE

145 384 €

37,5% całkowitego budżetu

Wyniki

- Jakość ryb uległa poprawie, stały się one zdrowsze i smaczniejsze dzięki czystszy, bogatym w minerały dnom stawów.
- Istotne korzyści ekologiczne: ulepszona infrastruktura poprawiła naturalne siedlisko płazów, ptaków i ssaków, a jednocześnie zwiększyła bioróżnorodność w stawach.
- To innowacyjne podejście do akwakultury stanowi model łączący tradycję, zrównoważony rozwój i konkurencyjność gospodarczą.

Czesi będą jeść więcej ryb

Korzystając z funduszy UE, pewna firma zmodernizowała swoją hodowlę ryb i zakład przetwórczy, tworząc produkty odpowiadające czeskim gustom i rozszerzając rynek produktów na bazie ryb.

W latach 2012–2015 Jan Hora, założyciel Tilapia sro, wykorzystał nadmiar ciepła ze swojej biogazowni, aby rozpocząć hodowlę tilapii w południowych Czechach. Stawiając czoła konkurencji i wyzwaniom hodowlanym, firma przeszła na sumę afrykańskiego, oferując twardsze mięso, które podoba się czeskim konsumentom. Tilapia sro opracowała również innowacyjne produkty rybne, w tym kielbasy przypominające tradycyjne czeskie mięso. Dzięki wsparciu Europejskiego Funduszu Rybackiego (EMFF) firma rozszerzyła swoją działalność o nowy sprzęt, sklepy detaliczne i sieć dystrybucji. Ponadto działania promocyjne, takie jak programy szkolnych obiadów i całoroczny marketing, pomogły przewyżnić sezonowy szczyt spożycia ryb w okresie Bożego Narodzenia.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2016

Lokalizacje projektów

Czechy

Całkowity budżet

€2 674 961

Wkład UE

1 003 110 euro

37,5% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Szczęśliwa ryba](#)

Wyniki

- Dywersyfikacja czeskiej produkcji rybnej, przyczyniająca się do innowacyjności sektora.
- Wsparcie gospodarki regionalnej południowych Czech, obszaru o przeważającej części wiejskiej.
- Produkty firmy sprzedawane są w szkolnych stołówkach, trzech własnych sklepach, 15 sklepach partnerskich w Czechach i na platformie internetowej.
- Poprawa zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego poprzez wykorzystanie ciepła odpadowego z biogazowni, coroczna produkcja 80 000 kg sumy afrykańskiego i zatrudnienie 20 osób.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Firma przetwórstwa rybnego odnotowuje wzrost produkcji i zrównoważony rozwój

Dzięki EMFF tradycyjnemu austriackiemu przedsiębiorstwu udało się zwiększyć wydajność, jakość produktów i poprawić efektywność środowiskową.

Holzinger to rodzinna firma z Górnej Austrii, która od 1892 roku zajmuje się produkcją świeżych ryb i wędzonych produktów rybnych. Wśród gatunków ryb znajdują się między innymi pstrąg, pał arktyczny i jesiotr. Inwestycja w ramach programu EMFF pozwoliła firmie zmodernizować i zdigitalizować działalność przetwórczą i marketingową, ze szczególnym uwzględnieniem dobrostanu zwierząt i ochrony środowiska. Ulepszenia obejmują modernizację systemów recyrkulacji wody w stawach rybnych, digitalizację systemów administracyjnych oraz instalację nowoczesnych maszyn do uboju i transportu ryb. Od 2016 roku cała produkcja firmy jest zasilana energią słoneczną i wodną, a projekt ten rozszerzył również infrastrukturę do wytwarzania energii słonecznej.

Lokalizacje projektów

Austria

Całkowity budżet

923 000 euro

Wkład UE

281 000 euro

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

30,4% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Ryba Holzinger](#)

Wyniki

- Ilość produkowanych ryb wzrosła.
- Jakość produktów, procedur i systemów zarządzania uległa poprawie.
- Dzięki projektowi powstały nowe miejsca pracy.
- Firma stała się teraz bardziej konkurencyjna.

Samochód chłodniczy do dostaw bezpośrednich

Rybacy prowadzący połowy na małą skalę mogą dostarczać konsumentom produkty rybne lepszej jakości dzięki furgonetkom chłodniczym i innym inwestycjom umożliwiającym obsługę i magazynowanie połowów.

Eddy Eliazord łowił ryby u wybrzeży Martyniki od ponad dziesięciu lat, kiedy postanowił zwrócić się o wsparcie z EMFF, aby usprawnić przetwarzanie i sprzedaż swoich połowów. Dzięki dotacji UE udało mu się zakupić furgonetkę chłodnią, aby dostarczać ryby w doskonałych warunkach bezpośrednio do klientów.

Zainwestował również w sprzęt do obróbki i przechowywania ryb, w tym w chłodnię, stanowisko do czyszczenia i filetowania ryb oraz pakowarkę próżniową. Dało mu to większą kontrolę i elastyczność w zakresie obchodzenia się z połowem, a także

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

umożliwiło pakowanie ryb w mniejszych ilościach dla indywidualnych klientów. Wszystkie te inwestycje ułatwiły mu codzienną pracę i pozwoliły panu Eliazord dostarczać lokalnej społeczności produkty wyższej jakości.

Lokalizacje projektów

Francja

Całkowity budżet

66 287 euro

Wkład UE

39 772 euro

60% całkowitego budżetu

Wyniki

- Poprawiona jakość produktu
- Zwiększona liczba klientów
- 23% wzrost ceny sprzedaży za kilogram
- Lepsze warunki pracy i krótszy czas pracy (cały połów sprzedawany w ciągu jednego dnia zamiast w ciągu dwóch dni).

Wędzona ryba z Karaibów

Dzięki funduszom UE zakład przetwórstwa rybnego z Gwadelupy może nieustannie

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

wprowadzać innowacje w zakresie szerokiej gamy produktów, a jednocześnie poprawiać warunki pracy swoich pracowników.

W obliczu rosnących cen i wysokich kosztów importu, MŚP Cap Créole nieustannie wprowadza innowacje i dąży do doskonałości w swoim asortymencie. Jest to możliwe dzięki dofinansowaniu z UE, które pomogło firmie zakupić nowe maszyny do krojenia, gotowania, przechowywania i pakowania produktów.

Firma wędzi szeroką gamę ryb, w tym lokalne gatunki, takie jak marlin, makrela królewska i żaglica. Oprócz wędzonych filetów, Cap Créole oferuje obecnie różnorodne produkty gotowe do spożycia i gotowania, w tym burgery rybne, rillettes i tatar z ryby. Rillettes, w szczególności, powstają z resztek filetów rybnych, co pozwala uniknąć marnowania i maksymalizuje wydajność. W sklepie firmy dostępne są również inne lokalne produkty, takie jak krakersy, rum i czekolada.

Lokalizacje projektów

Francja

Całkowity budżet

263 326 euro

Wkład UE

156 679 euro

59,5% całkowitego budżetu

Wyniki

- Rozszerzony asortyment produktów rybnych przetworzonych
- Zwiększona zdolność produkcyjna
- Utworzenie jednego nowego stanowiska pracy przy jednoczesnym utrzymaniu 25-osobowej załogi
- Lepsze warunki pracy

Biodegradowalna, jadalna folia na bazie alg

Projekt opakowań spożywczych SeaFilm ma na celu stworzenie zamiennika jednorazowej folii plastikowej do konserwowania mrożonych ryb przy użyciu nowego, jadalnego rozwiązania na bazie alg, przy jednoczesnym wydłużeniu okresu przydatności produktu do spożycia dzięki włączeniu bioaktywnych ekstraktów z alg morskich.

Najpopularniejszą techniką pakowania żywności na świecie są jednorazowe folie plastikowe. Celem tego projektu było dostarczenie branży nowego, jadalnego rozwiązania na bazie alg, które zastąpiłoby folie plastikowe, a jednocześnie wydłużyłoby okres przydatności produktów do spożycia dzięki zastosowaniu bioaktywnych ekstraktów z alg morskich.

Ten nowatorski materiał zmniejszy wpływ mrożenia owoców morza na środowisko, jednocześnie aktywnie wydłużając ich okres przydatności do spożycia dzięki zawartości ekstraktów z alg *Grateloupia turuturu*. Pomaga on również w różnicowaniu produktów z owoców morza, zmniejszeniu ilości odpadów żywnościowych i ograniczeniu ilości plastiku jednorazowego użytku wykorzystywanego w produkcji mrożonych owoców morza. Zastosowany jako opakowanie, pozwala na dłuższe przechowywanie mrożonych owoców morza, zachowując ich jakość.

Lokalizacje projektów

Portugalia

Całkowity budżet

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

56 381 euro

Wkład UE

47 924 euro

85% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

<https://mare.ipleiria.pt/marine-biotechnology/seafilm-development-of-edible-fil...>

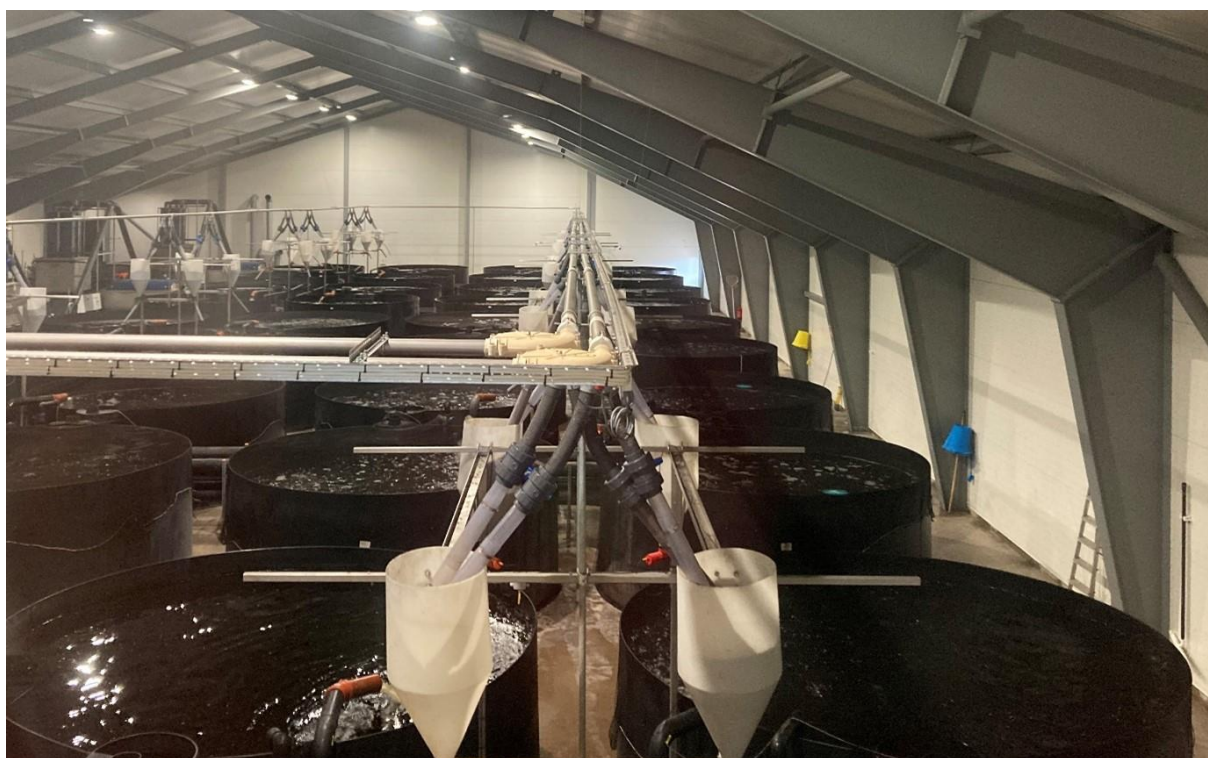
Wyniki

Wykazano, że folia wydłuża okres przydatności do spożycia mrożonego łososia, znacząco zmniejszając ryzyko oparzeń mroźniczych. Najnowsze wyniki wskazują, że może ona również wydłużać okres przydatności do spożycia owoców morza po rozmrożeniu poprzez opóźnianie rozwoju mikroorganizmów.

W przypadku większości badanych gatunków naukowcy zaobserwowali opóźnienie w rozwoju mikroorganizmów po rozmrożeniu.

Po rozmrożeniu mrożonej ryby, biodegradowalną folię można wyrzucić lub po prostu zjeść razem z rybą. W tym drugim przypadku jadalna folia może zawierać przyprawy, dzięki czemu posiłek będzie smaczny, wygodny i łatwy w przygotowaniu

Innowacyjna akwakultura lądowa

EMFF sfinansowało przekształcenie lokalnej fermy trzody chlewnej w fermę rybną: system akwakultury na farmie zaprojektowany w celu zmniejszenia oddziaływania produkcji na środowisko, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i zintegrowania produkcji roślinnej.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Christer Wannebro był jednym z pierwszych użytkowników nowego systemu produkcji w 2019 roku – Gårdsfisk, co oznacza „Ryba z farmy”. Model Gårdsfisk został opracowany w Szwecji dzięki funduszom UE i dostarcza ryby w okresie tarła do uczestniczących farm, a następnie skupuje dojrzałe ryby, które następnie filetuje, mieli lub wędzi we własnych obiektach.

Produkowane są dwa gatunki ryb: tilapia nilowa i sum afrykański ostrozębny. Koncepcja Gårdsfisk umożliwia produkcję zrównoważonej żywności w obiegu zamkniętym, w którym odpady rybne są wykorzystywane jako nawóz w gospodarstwach rolnych.

Od grudnia 2021 r. na terenie dawnej fermy trzody chlewnej Wannebro działa kompletny system produkcyjny. Ferma Wannebro była pierwszą, która wdrożyła koncepcję Gårdsfisk, ale teraz więcej rolników planuje rozpocząć hodowlę ryb.

Lokalizacje projektów

Szwecja

Całkowity budżet

194 604 euro

Wkład UE

68 111 euro

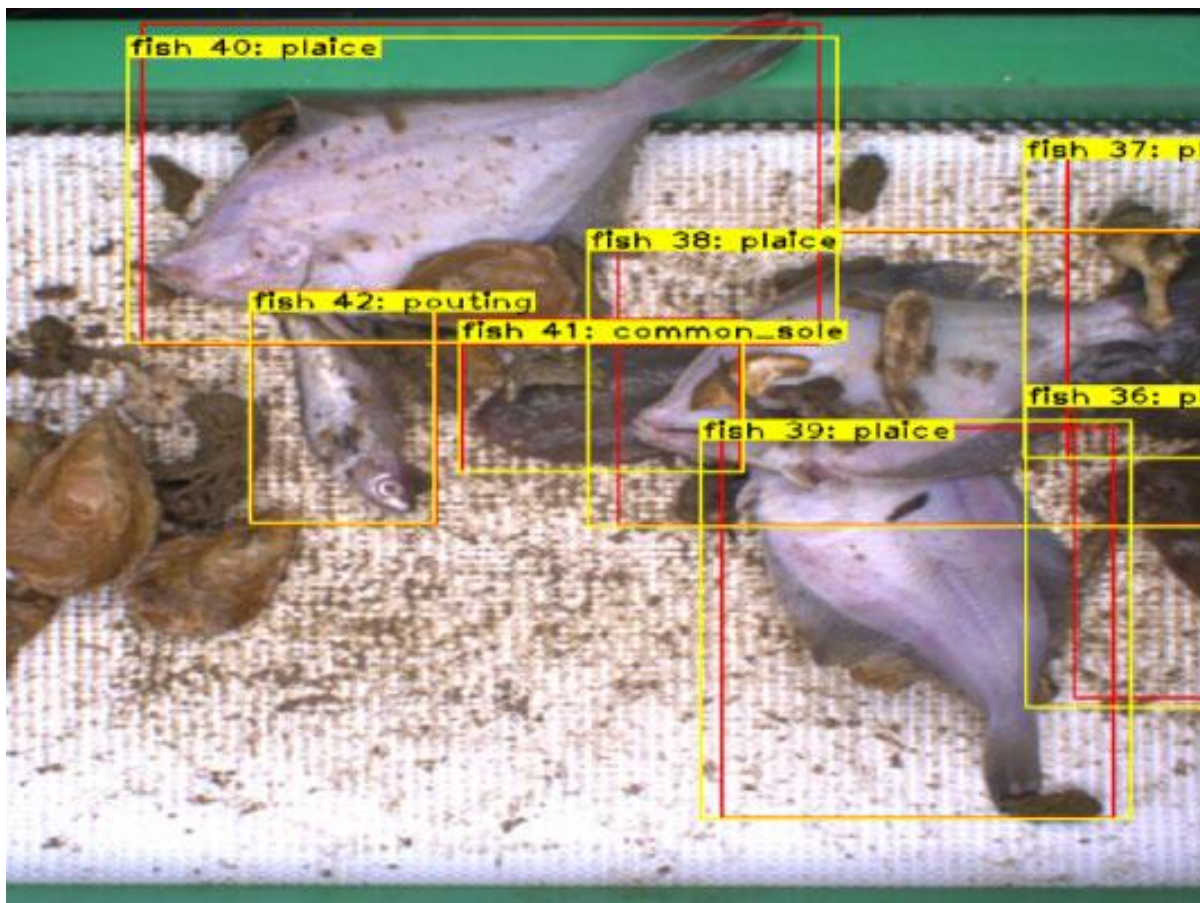
35% całkowitego budżetu

Wyniki

- Nowy model produkcji ryb w eksploatacji
- Rocznie produkuje się około 200 ton tilapii nilowej i ostrozębnej suma afrykańskiego
- Pozostałości z produkcji ryb służą jako nawóz na okolicznych polach w ramach cyklicznego procesu produkcyjnego

W pełni udokumentowane rybołówstwo

Holenderscy naukowcy i przedstawiciele przemysłu rybnego połączyli siły, aby opracować narzędzie oparte na sztucznej inteligencji, które automatycznie rozpoznaje rozmiar i gatunek każdej ryby. Ułatwia to obsługę ryb i rejestrowanie połowów na statkach.

Osiąga się to dzięki zaawansowanemu algorytmowi, który rozpoznaje gatunek i wielkość ryby, umożliwiając systemowi odróżnianie połowów przeznaczonych do spożycia przez ludzi (powyżej minimalnego rozmiaru) od połowów niechcianych (poniżej minimalnego rozmiaru).

Kamera wideo rejestruje ryby przemieszczające się wzdłuż taśmy transportowej z pokładu do stanowiska sortowania. Pokładowy system sztucznej inteligencji dekoduje obrazy wideo, aby odróżnić połowy przeznaczone do spożycia przez ludzi, które trafiają do ładowni w celu wyładunku, od połowów niewymiarowych, które wracają do morza.

W ciągu ostatnich trzech lat projekt koncentrował się na trawlerach ramowych, które odgrywają ważną rolę w holenderskim rybołówstwie. Wielu rybaków zgłosiło się do udziału w testach. Udział był dobrowolny, choć rybacy otrzymali wynagrodzenie za dodatkową pracę. System został zainstalowany na statkach, umożliwiając rybakom szybkie sprawdzenie, czy poławiają zbyt wiele ryb niewymiarowych lub niewłaściwy gatunek, i przeniesienie się na inne łowisko.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lokalizacje projektów

Holandia

Całkowity budżet

5 458 991 euro

Wkład UE

4 094 243 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[W pełni udokumentowane rybołówstwo](#)

Wyniki

- Projekt przyczynia się do usprawnienia przetwarzania i rejestrowania połowów na pokładzie, zmniejszając obciążenie pracą załogi i obciążenia administracyjne.
- Ten system monitorowania pomaga wypełniać obowiązki rejestracyjne, zwiększając przejrzystość sektora i poprawiając jego zrównoważony rozwój.
- Ponieważ nie jest wymagane bezpośrednie rozmieszczenie dodatkowego personelu na pokładzie, system ten można wykorzystać do monitorowania dużej części floty w sposób opłacalny finansowo.
- Po obiecujących wynikach pierwszej fazy pilotażowej zespół zdecydował się rozszerzyć projekt na inne segmenty floty, a także inne kraje (głównie Danię i Belgię).

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.1.2 Dywersyfikacja oferty sektora rybackiego

Podnoszenie kwalifikacji niemieckich rybaków

Podczas gdy rybołówstwo na Morzu Bałtyckim znajduje się w najgorszym położeniu ekonomicznym, uruchomienie programu szkoleniowego Sea Rangers pozwoliło rybakom na zróżnicowanie umiejętności, zapewniając im dodatkowe źródła dochodu.

Rybołówstwo na Morzu Bałtyckim przeżywa kryzys, ponieważ zmiany klimatyczne i przełowienie zdziesiątkowały zasoby dorsza i śledzia, przez co społeczności przybrzeżne w Szlezwiku-Holsztynie i Meklemburgii-Pomorzu Przednim walczą o przetrwanie dzięki tradycyjnym metodom połowowym. W odpowiedzi specjalistyczny program szkoleniowy Sea Ranger, uruchomiony w 2023 r. przez Olivera Greve i finansowany przez misję badawczą Mare Niemieckiego Sojuszu Badań Morskich, oferuje unikalne rozwiązanie, przekwalifikowując rybaków na „Sea Rangersów”, zarządców morza. Opracowany we współpracy z naukowcami z Kilonii, Hamburga i Rostocku, ekspertami branżowymi i władzami lokalnymi, ten zatwierdzony przez państwo program wyposaża rybaków w umiejętności z zakresu nauk morskich, monitorowania środowiska, turystyki i kwestii prawnych. Celem jest wykorzystanie ich doświadczenia i umiejętności w projektach naukowych i/lub edukacyjnych w celu zróżnicowania ich zatrudnienia w takich obszarach jak turystyka, badania, monitorowanie środowiska i ochrona środowiska. Pierwsza grupa Sea Ranger rozpoczęła swoją podróż w październiku 2023 r. Od tego czasu program otworzył wiele drzwi przed absolwentami, podkreślając ich ważny wkład w badania, organizacje non-profit, renowację i pokrewne inicjatywy.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Data rozpoczęcia

1 paź 2023

Lokalizacje projektów

Niemcy

Całkowity budżet

107 907 €

Wkład UE

75 535 euro

70% całkowitego budżetu

Wyniki

- 11 rybaków pomyślnie ukończyło szkolenie, uzyskując tytuł „certyfikowanego specjalisty w zakresie rybołówstwa i środowiska morskiego”, czyli Sea Rangers.
- Od sierpnia 2024 r. realizowany jest projekt dotyczący usług na morzu finansowany ze środków ESF+, w ramach którego dwa stanowiska pracownicze zostały obsadzone przez czterech absolwentów.
- Dzięki sukcesowi pierwszej grupy program jest już w trakcie wdrażania udoskonaleń i przygotowań do drugiego kursu Sea Rangers, który ma się odbyć w 2027 r.
- Projekt zdobył Nagrodę Turystyczną Meklemburgii-Pomorza Przedniego.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Nagradzana galeria sztuki anchois

Dzięki wsparciu lokalnej LGR, rodzinne przedsiębiorstwo przetwórcze założyło pierwszą Galerię Sztuki Sardelowej w mieście Santoña, miejscu narodzin słynnej kantabryjskiej sardeli.

Projekt umożliwił stworzenie galerii składającej się z dwóch głównych obszarów: powierzchni wystawienniczej i kawiarni/sklepu, w którym firma może oferować swoje przetworzone produkty. Projekt przestrzeni jest wysoce innowacyjny, odtwarzając środowisko podwodne za pomocą projekcji audiowizualnych.

Ta inicjatywa wynika z potrzeby dywersyfikacji działalności, założonej w 1997 r., która koncentruje się na rzemieślniczym przetwarzaniu sardeli. Obsługuje również dużą liczbę grup turystów odwiedzających fabrykę konserw. Ponadto zajmuje się muzeum sztuki anchois w mieście bogatym w fabryki konserw, mając na celu podniesienie świadomości na temat znaczenia sektora dla kultury miasta.

Data rozpoczęcia

1 sierpnia 2022

Lokalizacje projektów

Hiszpania

Całkowity budżet

255 850 euro

Wkład UE

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

85 000 euro

33,2% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Galeria sztuki la anchoa](#)

Wyniki

- Stworzenie wyjątkowej przestrzeni w obrębie rzemieślniczej fabryki konserw, w której odwiedzający mogą spróbować i dowiedzieć się więcej na temat jednego z najlepszych produktów z wybrzeża Kantabрії.
- W 2024 r., pierwszym roku działalności Galerii, gościła ona 11 000 gości. W kolejnych latach spodziewają się, że liczba odwiedzających będzie dorównywać tej liczbie co roku, dzięki zaplanowanym działaniom promocyjnym i zaangażowaniu publiczności.
- W 2024 roku projekt ten otrzymał nagrodę za doskonałość w dziedzinie innowacji w rybołówstwie lub akwakulturze, przyznaną przez Ministerstwo Rolnictwa i Rybołówstwa Hiszpanii, a także nagrodę za najlepszą dobrą praktykę, przyznaną przez Krajową Sieć Hiszpańskich Grup LGR.

Kompost organiczny i wzbogacenie gleby z wodorostów i odpadów roślinnych

Projekt LGR wsparł lokalne przedsiębiorstwo w opracowaniu wysokiej jakości produktów dla rolnictwa ekologicznego, wykorzystując zielone odpady zebrane na brzegach.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Założona w 2021 roku na wyspie Kos, ASSEA Bioenergy & Biosoils jest jedyną firmą kompostującą w regionie Południowego Morza Egejskiego. Produkuje naturalne produkty — Bio Compost ASSEA® i Bio Soil ASSEA® — wykorzystując odpady z wodorostów (*Posidonia oceanica*) jako główny składnik.

Założona przez Apostolię Tsampouniari, inżyniera mechanika specjalizującego się w recyklingu materiałów obojętnych, ASSEA przekształca odpady organiczne, takie jak łodygi winorośli, liście oliwek i pozostałości roślin, w wysokiej jakości próchnicę poprzez tlenowe kompostowanie termofilowe. FLAG wsparła ASSEA w uzyskaniu licencji środowiskowej, przygotowaniu miejsca instalacji (w tym ogrodzenia i zbudowaniu metalowego schronienia), zakupie niezbędnego sprzętu (jednostka pakująca i przesiewacz do kompostu), uzyskaniu certyfikatów jakości (zastosowanie w rolnictwie ekologicznym, ISO 9001:2015, ISO 14001:2015) i opracowaniu swojej witryny internetowej.

Data rozpoczęcia

1 sierpnia 2022

Lokalizacje projektów

Grecja

Całkowity budżet

140 802 €

Wkład UE

91 522 €

65% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[ASSEA](#)

Wyniki

- Zakładanie i wyposażenie nowej działalności gospodarczej.
- Stworzenie dwóch innowacyjnych produktów dla rolnictwa.
- Opracowywanie nowych zastosowań rolniczych dla organicznych odpadów zielonych.

Najkrótsza droga do talerza

Gospodarstwo rybne zainwestowało w restaurację tematyczną, aby przez cały rok przyciągać klientów do tego obszaru Natura 2000 i oferować im produkty i usługi, które podniosą wartość produkcji ryb.

Rodzinna hodowla ryb Tadeusza Bałaty położona jest w spokojnej i malowniczej okolicy Puszczy Sandomierskiej. W ramach trzech kolejnych projektów wspieranych przez lokalną LGD ds. rybołówstwa właściciele stworzyli restaurację rybną z wysokimi oknami i tarasami, z których klienci mogą obserwować przyrodę otaczającą stawy rybne, w tym różne gatunki ptaków. Mogą nawet łowić ryby.

Okres sprzedaży ryb, zwykle skoncentrowany w grudniu, został wydłużony, rozszerzono zakres gatunków ryb (oprócz karpia obejmuje gatunki takie jak szczupak, lin czy sum), a także zakupiono sprzęt do przetwarzania na farmie. Właściciele serwują również warzywa z własnego ogrodu w restauracji. Inne farmy rybne z obszaru sąsiedniej LGD zajmującej się rybołówstwem dostarczają pewne gatunki ryb, których pan Bałata nie hoduje (np. pstrąg). Kolejny projekt zwiększył pojemność restauracji i dodał chłodzone miejsce do przygotowywania ryb, umożliwiając tym samym właścicielom utrzymanie całorocznego zatrudnienia personelu restauracji.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2018

Lokalizacje projektów

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Polska

Całkowity budżet

221 250 euro

Wkład UE

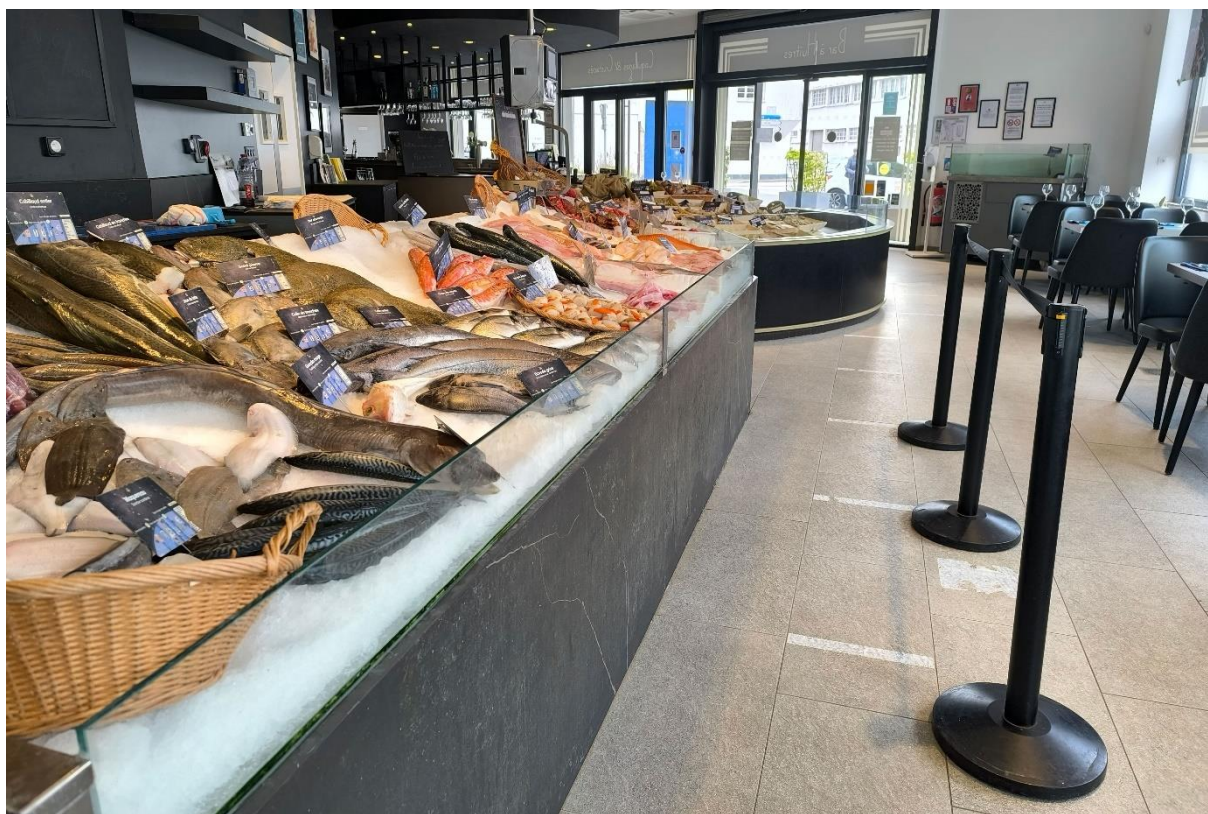
84 402 €

38,1% całkowitego budżetu

Wyniki

- Otwarcie restauracji pozwoliło na utrzymanie dochodów z hodowli ryb przez cały rok.
- Sezon, w którym gospodarstwo może czerpać dochody z produkcji ryb, został wydłużony na cały rok.
- Istnieje duży potencjał do promowania restauracji i aktywności związanej z obserwacją ptaków wśród innych przedsiębiorstw, zwłaszcza hoteli w okolicy.

Sprzedawca ryb Gourmet

Delikatesy rybne, które powstały w odpowiedzi na rosnące zainteresowanie turystów dzielnicą „Capécure” w Boulogne-sur-Mer.

Mimo że Boulogne-sur-Mer jest wiodącym portem rybackim we Francji, brakowało mu odpowiedniego targu rybnego. W przeszłości lokalni konsumenci polegali na

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

sprzedaży bezpośredniej od rybaków-rzemieślników, aby kupować lokalnie złowione owoce morza. Jednak turystyka jest w fazie wzrostu, a wycieczki z przewodnikiem po porcie i mieście są coraz częstsze. Lokalne akwarium przyciąga turystów przez cały rok, którzy coraz częściej chcą spróbować lokalnych owoców morza. W odpowiedzi zaproponowano utworzenie butikowego sklepu rybnego, który oferowałby wykwinne owoce morza, które odzwierciedlałyby smaki wybrzeża Opal. W sklepie znajduje się lada z owocami morza oferująca produkty takie jak ostrygi, skorupiaki i lokalne specjały z owoców morza.

Lokalizacje projektów

Francja

Całkowity budżet

€395 674

Wkład UE

98 919 euro

25% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Poissonnerie Gourmande](#)

Wyniki

- Utworzono 10 miejsc pracy.
- Promocja produktów Boulogne-sur-Mer.
- Promocja wysokiej jakości owoców morza z dzielnicy Capécure.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Turystyka rybacka na Morzu Śródziemnym

Tradycyjne przedsiębiorstwo rybackie przechodzi transformację i planuje obecnie czerpać 60% dochodów z turystyki rybackiej.

Przedsiębiorstwo rybackie Robi Zentilin, zlokalizowane w popularnym turystycznym mieście Marano Lagunare, posiada dwie łodzie: zmechanizowaną pogłębiarkę do połowu skorupiaków i małą łódź do połowu przybrzeżnego. Stopniowy spadek połowów zarówno podczas połowu skorupiaków, jak i sieci skrzelowych popchnął rodzinę w stronę turystyki rybackiej. Plan zakłada, że w przyszłości turystyka będzie stanowić 60% ich dochodów.

Lokalizacje projektów

Włochy

Całkowity budżet

60 780 euro

Wkład UE

12 602 €

20,7% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Alicja druga](#)

Wyniki

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Wyposażenie jednego ze statków, ALICE II, w sprzęt umożliwiający jego eksploatację jako łodzi rybacko-turystycznej.
- Przebudowa domu promotorów, aby przekształcić jego werandę w jadalnię dla klientów, dobudowanie kuchni do przyrządzania złowionych ryb i przekształcenie ogrodu w miejsce, w którym klienci mogą odpocząć.
- Zakup rowerów i koszy piknikowych, które można zaoferować turystom w ramach ich wizyt w głębi laguny.

Ryba na każdym stole

Dofinansowanie z EMFF pomogło małej chorwackiej firmie zajmującej się handlem rybami rozwinąć zakład przetwórstwa i pakowania, co pozwoliło jej zdywersyfikować działalność i poprawić jakość.

Meduza, mała, rodzinna firma specjalizująca się w handlu produktami rybnymi, musiała pilnie rozszerzyć swoją działalność, aby nadążyć za produkcją po wielu latach sukcesów na rynku.

Dzięki dofinansowaniu z UE firma zbudowała nowoczesną fabrykę przetwórstwa i pakowania. Projekt rozwiązał wiele problemów, takich jak brak miejsca i możliwości pakowania przetworzonych ryb oraz ograniczenia w przetwórstwie. Podniósł również jakość produktów i sprawił, że zakład stał się bardziej „zielony” dzięki szeregowi ekologicznych inwestycji, takich jak instalacja paneli słonecznych. Nowa fabryka pomogła firmie wejść na nowy rynek towarów pakowanych, a jej udział w rynku stale rośnie. Klienci mogą teraz kupić ryby w dowolnym supermarkecie, oczyszczone,

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

odluszczone i zapakowane w higienicznych warunkach, co wydłuża ich jakość i okres przydatności do spożycia.

Lokalizacje projektów

Chorwacja

Całkowity budżet

8 786 900 euro

Wkład UE

2 814 354 euro

32% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Meduza](#)

Wyniki

- Zwiększenie udziału firmy w rynku ryb pakowanych.
- Wyższa klasa energetyczna oznacza mniejsze zużycie energii i niższe koszty.
- Ulepszone możliwości pakowania.
- Poprawa ogólnej jakości produktu.
- Dłuższy okres przydatności produktów i lepsze warunki sanitarne dzięki zastosowaniu promieniowania UV-C, czystego środka dezynfekującego niewymagającego użycia wysokiej temperatury, co pozwala ograniczyć marnowanie żywności.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.1.3 Turystyka przyjazna środowisku

Założenie pionierskiego przedsiębiorstwa turystyki rybackiej

Po przeszkoleniu i uzyskaniu wskazówek od lokalnej LGD ds. rybołówstwa, w ramach tego projektu sfinansowano wyposażenie łodzi rybackiej do połowu ryb na potrzeby turystyki rybackiej.

Praia de Sanxenxo to tradycyjny statek rybacki, który został ponownie wyposażony do turystyki rybackiej i obecnie oferuje kilka tras w estuarium Pontevedra, aby uczyć odwiedzających o połowach gatunków takich jak ośmiornice i kraby. Wycieczki podkreślają ekonomiczną i kulinarną wartość lokalnych owoców morza i prezentują bioróżnorodność estuarium i kulturę żeglarską zarówno odwiedzającym, jak i mieszkańcom.

Odwiedzający poznają lokalne siedliska morskie i gatunki, w tym główne gatunki interesujące rybaków w estuarium Pontevedra. Na własne oczy widzą sprzęt i metody stosowane przez rybaków rzemieślniczych, poznają kulturę żeglarską i rozumieją, w jaki sposób lokalne połowy są sprzedawane, etykietowane i sprzedawane.

Lokalizacje projektów

Hiszpania

Całkowity budżet

13 279 euro

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wkład UE

7 005 euro

52,8% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Marinero przez dzień](#)

Wyniki

- Tradycyjne rybołówstwo jest wspierane przez turystykę.
- Rybacy zarabiają więcej, a presja połowowa maleje.
- Lokalna społeczność zaczyna zdawać sobie sprawę z wagi rybołówstwa.
- Nowe możliwości ekonomiczne promują i wzbogacają lokalną gospodarkę.

Przynosimy turystykę przyrodniczą i przygodową na wybrzeże

Dwóch młodych miłośników przyrody założyło innowacyjną firmę turystyczną, co pozwala im zarabiać na życie w małej nadmorskiej społeczności, a jednocześnie oferować nowe i zrównoważone zajęcia w tym regionie.

FLAG ADREPES wsparła powstanie lokalnej firmy Vertente Natural w 2004 roku i od tego czasu nadal odgrywa aktywną rolę, wspierając rozwój firmy w kluczowych momentach. Po otrzymaniu dotacji na rozpoczęcie działalności, FLAG pomogła Vertente Natural rozszerzyć ofertę z wycieczek lądowych na aktywności związane z zasobami morskimi i dziedzictwem wybrzeża regionu. W szczególności wsparła

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

zakup sprzętu żeglarskiego, a następnie inwestycję w internetową platformę marketingowo-rezerwacyjną. Ostatnia dotacja, przyznana w 2023 roku, usprawniła infrastrukturę usługową w porcie Sesimbra. Obecnie firma przyciąga rocznie około 30 000 turystów krajowych i zagranicznych.

Lokalizacje projektów

Portugalia

Całkowity budżet

285 223 €

Wkład UE

157 509 euro

55,2% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Vertente Natural](#)

Wyniki

- Uruchomienie nowej działalności gospodarczej bazującej na dziedzictwie naturalnym i morskim Sesimbry, przyciągając turystów z pobliskich miejscowości turystycznych, np. z Lizbony.
- Utworzenie 14 stałych miejsc pracy przez cały rok oraz 10 miejsc pracy sezonowych (maj-październik) dla lokalnej młodzieży.
- Zapewnienie turystyki o wysokiej wartości dodanej, innowacyjnej i zrównoważonej przez cały rok w Sesimbrze.
- Rozwój nieformalnej sieci pomiędzy sektorem turystyki przygodowej a innymi interesariuszami, takimi jak hotele i restauracje, co wzmacnia markę Sesimbry jako destynacji turystycznej.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.2.1 Ochrona lub odbudowa akwenów lub infrastruktury wodnej w obiektach rybackich

Lider w dziedzinie zrównoważonej akwakultury

Ta farma pstrąga zintegrowała energię słoneczną, innowacje w zakresie gospodarowania odpadami i zaangażowanie społeczności, stając się regionalnym centrum energii odnawialnej, bioróżnorodności i edukacji.

Dzięki dofinansowaniu z UE, gospodarstwo zainstalowało panele słoneczne i stację ładowania pojazdów elektrycznych, aby osiągnąć samowystarczalność w zakresie energii odnawialnej. Audyty energetyczne przeprowadzone w sześciu lokalnych gospodarstwach pomogły zmniejszyć zależność od konwencjonalnej energii, podczas gdy audyty wodne poprawiły zarządzanie w warunkach niskiego przepływu. Ponadto, gospodarstwo wprowadziło odwadniacz odpadów, aby zmniejszyć ilość odpadów z przetwórstwa ryb.

Gospodarstwo rozszerzyło również swoją rolę jako centrum szkoleniowe dla zrównoważonej hodowli ryb i aktywnie zaangażowało lokalną społeczność poprzez inicjatywy na rzecz bioróżnorodności i programy edukacyjne na temat zrównoważonego rozwoju. Zorganizowało warsztaty i zainstalowało tablice informacyjne, aby zwiększyć świadomość na temat zrównoważonego rozwoju i

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

bioróżnorodności. Działania te pomogły wzmocnić silną więź między gospodarstwem a lokalną społecznością.

Data rozpoczęcia

1 kwietnia 2022 r.

Lokalizacje projektów

Słowenia

Całkowity budżet

110 247 €

Wkład UE

93 710 euro

85% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Centrum Trajnostni Rybogojski](#)

Wyniki

- Zmniejszenie śladu węglowego produkcji i przetwórstwa ryb poprzez budowę samowystarczalnej elektrowni słonecznej i zakup suszarki do odpadów
- Zachowanie i poprawa różnorodności biologicznej poprzez uprawę odpowiednich roślin i instalację hoteli dla owadów
- Szkolenie pięciu lokalnych hodowców ryb w zakresie zrównoważonej produkcji i przetwórstwa ryb
- Opracowanie sześciu badań dotyczących zużycia energii i wody w gospodarstwach rybnych

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Montaż paneli słonecznych do zasilania statku

Projekt, prowadzony przez prywatną firmę, wykorzystał środki EMFF do wyposażenia katamaranu „Franck Annie” w panele słoneczne do zasilania urządzeń elektrycznych na pokładzie.

W obliczu rosnących kosztów paliwa i wpływu paliw kopalnych na środowisko, wykorzystanie energii słonecznej w sektorze rybołówstwa jest tak samo ważne jak zawsze. Francuscy beneficjenci wykorzystali fundusze EMFF, aby wyposażyc cały pokład (od dziobu do rufy łodzi) 110-metrowego katamaranu „Franck Annie” w panele słoneczne. Bateria ma wymiary zapewniające typowy letni dzień samodzielnej pracy. Projekt jest pilotażem mającym na celu zademonstrowanie wykonalności i skuteczności takiego rozwiązania przed zainstalowaniem go na innych łodziach firmy, a także innych firmach w rejonie Saint-Malo.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2021

Lokalizacje projektów

Francja

Całkowity budżet

100 575 euro

Wkład UE

40 230 euro

40% całkowitego budżetu

Wyniki

- Zmniejszenie zużycia oleju napędowego i emisji CO₂ dzięki wykorzystaniu sprzętu zasilanego energią słoneczną.
- Lżejsze statki ze zmniejszonymi alternatorami i usuniętym transformatorem, co zwiększa oszczędność paliwa i bezpieczeństwo.
- Większy komfort marynarzy dzięki zwiększonej mocy elektrycznej w pomieszczeniach załogi.
- Zastosowanie akumulatora litowego zwiększa jego pojemność czterokrotnie, zwiększając zwrot energii i komfort na pokładzie.

Obiekty rybackie zasilane energią odnawialną

Chorwacka spółdzielnia rybicka „OMEGA 3” staje się samowystarczalna energetycznie dzięki zainstalowaniu paneli słonecznych w swoim zakładzie przetwórstwa ryb.

Chorwacja wykorzystuje środki z EMFF do promowania bardziej zrównoważonego wykorzystania energii w sektorze rybołówstwa i akwakultury poprzez instalację paneli słonecznych w zakładach przetwórczych.

Lokalizacje projektów

Chorwacja

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Całkowity budżet

310 173 €

Wkład UE

232 630 €

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Kwasy omega-3](#)

Wyniki

- Zainstalowano elektrownię słoneczną na dachu zakładu produkcyjnego OMEGA 3 w Ribarskiej Zadrugie o mocy wyjściowej 499 kW.
- W systemie znalazło się 40 zestawów po 18 modułów, 29 zestawów po 19 modułów oraz 3 zestawy po 20 modułów, co łącznie daje 1331 modułów fotowoltaicznych.
- Osiągnięto prognozowany współczynnik emisji CO₂ wynoszący 0,33 kg CO₂/kWh i prognozowaną roczną redukcję wynoszącą 203,36 ton.

Zwiększanie zrównoważonego rozwoju ośrodka hodowli ryb

Firma korzysta ze wsparcia UE w celu stworzenia innowacyjnego, samowystarczalnego energetycznie zakładu produkcji pstrąga. W tym celu wdraża

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

szereg przyjaznych dla środowiska i ograniczających emisję dwutlenku węgla inwestycji technologicznych.

Inwestycje obejmowały system zasilania słonecznego, stację ładowania pojazdów elektrycznych i suszarkę odpadów. Projekt obejmuje również programy edukacyjne i instalację tablic informacyjnych, aby informować społeczeństwo o korzyściach płynących ze zrównoważonej akwakultury.

Oczekuje się, że ta inicjatywa stworzy nowe miejsca pracy, ponieważ energooszczędne metody i działania edukacyjne zakładu będą motorem napędowym rozwoju nowych produktów. W drugiej fazie projekt zaoferuje możliwości edukacyjne grupom wrażliwym i ogółowi społeczeństwa, skupiając się na zrównoważonej akwakulturze, praktykach przyjaznych dla środowiska i znaczeniu zdrowej, społecznie sprawiedliwej diety, która obejmuje ryby słodkowodne.

Lokalizacje projektów

Słowenia

Całkowity budżet

84 924 €

Wkład UE

72 185 euro

85% całkowitego budżetu

Wyniki

- Osiągnięto samowystarczalność energetyczną i poprawiono zachowanie różnorodności biologicznej.
- Znacznie zmniejszony ślad węglowy i ilość odpadów w produkcji pstrąga.
- Promowanie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym, umożliwiających ponowne wykorzystanie odpadów i tworzenie miejsc pracy.
- Zwiększona widoczność i edukacja na temat akwakultury.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Renowacja stawów w celu wsparcia akwakultury i łagodzenia skutków powodzi

Odnowienie istniejącego małego zbiornika wodnego w Czechach wesprze hodowlę ryb i produkcję akwakultury, a także zatrzymanie wody w celu zmniejszenia ryzyka powodzi.

Nad czeską wsią Křtěnovice, na południowy wschód od Pragi, strumień przepływa obok kilku starych stawów. Celem tego projektu jest pogłębienie i odnowienie jednego ze stawów oraz zbudowanie nowej jednostki akwakultury w celu wsparcia hodowli ryb. Firma obsługuje łącznie około 30 ha stawów akwakultury, a projekt zwiększy produkcję karpia i innych ryb na potrzeby handlu restauracyjnego. Dodatkowa pojemność magazynowania wody pomoże również złagodzić ryzyko zarówno suszy, jak i lokalnych powodzi.

Lokalizacje projektów

Czechy

Całkowity budżet

89 457 €

Wkład UE

33 088 euro

37% całkowitego budżetu

Wyniki

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

- Nowa jednostka akwakultury zwiększy produkcję ryb.
- Zwiększona produkcja wylęgowych ryb sprawi, że beneficjent stanie się bardziej konkurencyjny.
- Odbudowa przyczyni się do zachowania różnorodności biologicznej i zapewni ochronę przed suszą i powodzią.

Przedsięwzięcie z LSR: P.2.2 Ochrona lub odbudowa naturalnych ekosystemów w związku z negatywnymi skutkami zjawisk klimatycznych, działalności zwierząt i ludzi

Energia z trawy morskiej na skażonych obszarach

Naukowcy ocenili wykonalność i skuteczność wykorzystania łąk trawy morskiej jako innowacyjnego rozwiązania opartego na środowisku naturalnym, mającego na celu przyspieszenie odbudowy zdegradowanych systemów estuariów.

Obszary Ria de Aveiro w Portugalii, a dokładniej obszar Largo do Laranjo, historycznie skolonizowane przez wodorosty *Zostera noltei*, zostały następnie zanieczyszczone rtęcią i arsenem. Transdyscyplinarny zespół złożony z badaczy kierował projektem ReMoliço, aby przetestować skuteczność ponownego

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

wprowadzania łąk trawy morskiej w celu rekultywacji zanieczyszczonych obszarów estuariów.

Naukowcy przetestowali odporność roślinności na przeszczepy i ocenili wpływ prerii w celu stworzenia zestawu narzędzi metodologicznych do rehabilitacji zdegradowanych ekosystemów. Wyniki wykazały wykonalność przeszczepu trawy morskiej w zdegradowanych ekosystemach i potwierdziły ich skuteczność w poprawie lokalnych warunków. Władze lokalne i społeczność zostały zachęcane do wzięcia udziału w procesie odnowy poprzez kampanie informacyjne i uświadamiające, a także sesje szkoleniowe dla lokalnych rybaków.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2019

Lokalizacje projektów

Portugalia

Całkowity budżet

82 468 euro

Wkład UE

61 851 €

75% całkowitego budżetu

Wyniki

- Ponowne zasiedlenie łąkami trawy morskiej wykazało potencjał w zakresie wspomagania retencji i stabilizacji skolonizowanych osadów, zmniejszania ich ponownego zawieszenia przez prądy i fale oraz promowania większej bioróżnorodności i produkcji biologicznej.
- W ciągu roku rośliny przesadzone metodą mozaikową były w stanie pokryć dotychczas pozbawione roślinności obszary i wytworzyć równomierną, solidną pokrywę wodorostów.
- Przywrócenie zróżnicowanych funkcji ekosystemowych oferowanych przez łąki trawy morskiej następuje stopniowo, a procesy chemiczne następują szybciej niż reakcje zbiorowisk biologicznych.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Uprawa wodorostów na lądzie

Dzięki wsparciu lokalnej grupy działania na rzecz rybołówstwa, mała innowacyjna duńska firma opracowała zrównoważony, pionowy system uprawy alg i wodorostów na lądzie.

Aby rozwiązać zarówno eutrofizację morską wynikającą z przepływów składników odżywczych z akwakultury lądowej do morza, jak i niedobór zasobów naturalnych oceanów, Pure Algae rozpoczęło od pomysłu rozwiązania problemów środowiskowych poprzez opracowanie pierwszych w Danii pionowych systemów uprawy wodorostów na lądzie, zamieniając odpady z akwakultury w cenną biomasę wodorostów. Dofinansowanie FLAG pomogło Pure Algae uruchomić i wyposażyć jej innowacyjną działalność.

Jako innowacja w akwakulturze, ten system stwarza możliwości rozwiązania problemów związanych ze ściekami związanymi z produkcją ryb na lądzie. Emisje CO₂ i nadmiar składników odżywczych, wytwarzane w wyniku działalności akwakultury, nie przedostają się już do środowiska, niszcząc ekosystemy morskie. Zamiast tego są wykorzystywane do uprawy makroalg. Opracowane systemy wspierają również badania nad bardziej cyrkularną biogospodarką, przejmując kontrolę nad wieloma parametrami (przepływ powietrza i wody, światło i temperatura), pomagając w prezentowaniu zrównoważonej akwakultury i produkcji wysokiej jakości wodorostów *Ulva* na żywność, paszę i produkty farmaceutyczne.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ten projekt promuje lokalną współpracę poprzez jednoczenie naukowców i przemysłu, demonstrując zrównoważone i komercyjnie opłacalne rozwiązanie, które promuje cyrkularną biogospodarkę w rozwijającym się sektorze akwakultury.

Data rozpoczęcia

1 marca 2019

Lokalizacje projektów

Dania

Całkowity budżet

194 127 €

Wkład UE

46 591 euro

24% całkowitego budżetu

Wyniki

- Opracowanie lądowych systemów uprawy alg, które można instalować w obiektach produkcji ryb akwakultury w różnych środowiskach lądowych i na różnych rynkach.
- Możliwości zatrudnienia: Utworzono 3 miejsca pracy.

- Redukcja zanieczyszczeń: ścieki są przechwytywane i ponownie wykorzystywane do uprawy alg, zamiast być odprowadzane do morza, co zapobiega szkodom dla ekosystemów morskich.

Od odpadów rybnych do nowych surowców

Celem projektu było zbadanie możliwości przetwarzania odpadów rybnych i skorupiaków na materiały włókniste do zastosowań takich jak opatrunki na rany i tkaniny.

Przemysł przetwórstwa rybnego generuje znaczne ilości odpadów, które, jeśli zostaną wyrzucone, oznaczają utratę potencjalnej wartości. Estońskie wielodyscyplinarne zespoły z rybołówstwa, przetwórstwa ryb, nauki i produkcji pracowały nad znalezieniem nowych zastosowań dla odpadów przemysłu rybnego, opracowując innowacyjny sposób przekształcania ich w wartościowe produkty.

Ekstrahując surowce, takie jak żelatyna, chityna i chitozan ze skór rybich, kości i innych produktów ubocznych, stworzyli nanowłókniste materiały o zastosowaniach biomedycznych i tekstylnych. Latikas OÜ dostarczył odpady rybne, zespół naukowy z Estońskiego Uniwersytetu Nauk Przyrodniczych kierował i rozwijał procedury laboratoryjne, Instytut Farmacji Uniwersytetu w Tartu przeprowadził charakterystykę surowców, a także kilka testów wymagań farmaceutycznych, a Gelatex Technologies OÜ wykorzystał żelatynę rybną do produkcji nowego nanowłóknistego materiału tekstylnego przypominającego skórę.

Data rozpoczęcia

1 paź 2019

Lokalizacje projektów

Estonia

Całkowity budżet

477 515 euro

Wkład UE

€358 136

75% całkowitego budżetu

Wyniki

- Projekt wykazał, że z odpadów przemysłu rybnego można pozyskiwać wysokiej jakości surowiec, co pozwala na tworzenie materiałów nanowłóknistych do opatrunków i tkanin skóropodobnych.
- W ramach projektu żelatyna produkowana z pozostałości estońskiego przemysłu rybnego jest prawie bezbarwna, po rozpuszczeniu tworzy przejrzysty roztwór i nie ma nieprzyjemnego zapachu.
- Zmieniając parametry produkcji żelatyny, można uzyskać żelatyny o różnych właściwościach.
- Przykładem akcesorium wykonanego z materiału tekstylnego na bazie żelatyny przypominającego skórę były wizytowniki, a plastry na rany miały pokazać potencjał żelatyny rybnej w leczeniu ran.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Ożywienie jesiotra bałtyckiego

Jesiotr bałtycki, który w tym regionie został uznany za gatunek wymarły, jest obecnie przywracany do rodzimych wód w ramach projektu Stör, prowadzonego przez niemieckich naukowców.

Znane jako żywe skamieniałości, jesiorty doświadczyły gwałtownego spadku z powodu przełowienia, zanieczyszczenia i spiętrzenia rzek. Obiekt akwakultury Mecklenburg-Vorpommern Research Centre z powodzeniem rozmnaża jesiortę bałtyckiego od 2010 r., produkując ryby do zarybiania w całej Europie. Projekt obejmuje szeroką współpracę z krajami UE, skupiając się na zarządzaniu tarłem, zarybianiu i długoterminowym monitorowaniu populacji w celu zapewnienia odnowy gatunku i ochrony jego cyklu migracyjnego.

Data rozpoczęcia

1 czerwca 2020 r.

Lokalizacje projektów

Niemcy

Całkowity budżet

€1 318 500

Wkład UE

986 452 €

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

74,8% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Landesforschungsanstalt für Landwirtschaft und Fischerei MV](http://Landesforschungsanstalt-fur-Landwirtschaft-und-Fischerei-MV)

Wyniki

- Udane rozmnażanie jesiotra bałtyckiego w ośrodku Born od 2010 r., ciągłe zarybianie w Niemczech i innych krajach nadbałtyckich.
- Reintrodukcja populacji jesiotra w dorzeczu Odry i wodach przybrzeżnych Meklemburgii-Pomorza Przedniego, przyczyniająca się do odnowy gatunku.
- Ścisła współpraca z naukowcami, rybakami, uniwersytetami i administracją w 8 krajach UE w celu monitorowania i ochrony reintrodukowanego jesiotra.
- Wdrożenie długoterminowego monitoringu populacji i zarządzania tarłem w celu zapewnienia zrównoważonego odrodzenia jesiotra bałtyckiego. Będzie nadal finansowane w ramach EMFAF.

Elektryzujące silniki łodzi

Współpraca rybaków, naukowców, producentów i władz publicznych nad budową i pilotażem 8-metrowej łodzi elektrycznej.

Wykorzystanie elektrycznych łodzi rybackich i rekreacyjnych pozwoli na ograniczenie emisji CO₂, a jednocześnie poprawi jakość wody i warunki pracy na łodziach.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Stowarzyszenie Rybackie Palmar od wieków zajmuje się połowami w lagunie Albufera, stosując tradycyjne metody rzemieślnicze. Turystyka jest również ważnym sektorem gospodarki tego regionu. Pomimo statusu Parku Narodowego, jakość wody nadal cierpi z powodu eutrofizacji i zanieczyszczeń powodowanych przez człowieka. Łodzie przyczyniają się do tych problemów środowiskowych, zrzucając do laguny olej i niespalone paliwo oraz generując hałas, który negatywnie wpływa na wiele gatunków ryb i ptaków.

Stowarzyszenie wędkarskie otrzymało dwa granty od LGD La Safor na przeprowadzenie badań i budowę prototypu łodzi napędzanej elektrycznie, aby udowodnić opłacalność odejścia od silników spalinowych. W projekt zaangażowana była również Rada Miasta Walencja oraz Politechnika Walencka, które przeprowadziły badania oraz nadzorowały projektowanie i budowę łodzi pilotażowej. Zmobilizowano również sektor prywatny do dostarczenia części do silników, akumulatorów i zbudowania specjalnie zaprojektowanej łodzi.

W badaniu przeanalizowano wpływ na środowisko i opłacalność ekonomiczną przejścia z silników Diesla na silniki elektryczne, a także poszukiwano praktycznych rozwiązań, które umożliwiłyby to rozwiązanie. Dostawcy, z którymi nawiązano kontakt w ramach badania, pomogli w opracowaniu prototypu łodzi i silnika. W projekcie uczestniczył również ostatni lokalny „calafatador” (budowniczy tradycyjnych łodzi używanych na wyspie Albufera), który wykonał drewniane elementy, z których następnie zmontowano konstrukcję statku.

Lokalizacje projektów

Hiszpania

Całkowity budżet

39 420 euro

Wkład UE

33 395 euro

84,7% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

<https://galpgandiaalbufera.com/proyecto-estudio-electrificacion-barcas-albufera/>

Wyniki

Budowa i udany pilotaż 8-metrowego prototypu łodzi napędzanej silnikiem elektrycznym o mocy 10 kW (48 V) i zapewniającej autonomię 6 godzin. Łódź porusza się z typową prędkością żeglowną łodzi na lagunie, nieco poniżej 4 węzłów (7,4 km/h). Jednostka została formalnie zwodowana w grudniu 2022 roku i wykorzystana do promowania elektryfikacji innych łodzi w Albuferze i dwóch innych parkach narodowych.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Prototyp radykalnie redukuje hałas, eliminuje zrzuty węglowodorów do wody i zmniejsza emisję CO2 dziesięciokrotnie, co odpowiada prawie 2 tonom rocznie.

Koszty utrzymania silnika elektrycznego są o około 50% niższe niż w przypadku lokalnych kotłów spalinyowych i pozwalają zaoszczędzić 722 euro rocznie na kosztach paliwa (ładowanie poza godzinami szczytu).

Sukces programu pilotażowego doprowadził do uruchomienia przez Rząd Regionalny Walencji serii dotacji (do 30 000 euro na beneficjenta) na elektryfikację innych łodzi rybackich i rekreacyjnych w La Albufera i dwóch innych parkach narodowych.

Przedsięwzięcie z LSR: P.3.1 Spójna i unikatowa oferta promocyjna obszaru NGR pod kątem rybackim (projekty miękkie)

Polowanie na skarby promujące dziedzictwo rybackie

Małe miasteczko rybackie Ustka wdrożyło innowacyjny sposób przyciągania turystów, szczególnie dzieci i młodzieży, zachęcając ich do zwiedzania tradycyjnych chat rybackich i portu rybackiego.

Miasto Ustka odwiedza wielu turystów w sezonie letnim, ale oprócz plaż i szlaków spacerowych, miasto chciało przyciągnąć turystów do starej wioski rybackiej. Złożyło wniosek do lokalnego LGD ds. rybołówstwa o dofinansowanie na opracowanie

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

dwóch gier, które zachęcają ludzi do odwiedzania miejsc przypominających o dziedzictwie rybackim regionu i odkrywania lokalnych opowieści i legend.

Lokalna społeczność, w tym sektor rybacki, została zaproszona do udziału w projektowaniu gier, a ich dystrybucja została powierzona lokalnemu stowarzyszeniu prowadzącemu centrum informacji turystycznej. Turyści są zapraszani do poszukiwania odpowiedzi na pytania dotyczące tego dziedzictwa, a za udzielenie prawidłowych odpowiedzi mogą wygrać mały „skarb”.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2018

Lokalizacje projektów

Polska

Całkowity budżet

6 833 euro

Wkład UE

4 937 euro

72,3% całkowitego budżetu

Wyniki

- Opracowano i rozpowszechniono innowacyjny produkt turystyczny.
- Gry promowane w mediach społecznościowych (80 000 wyświetleń) i portalu lokalnym (200 000 wyświetleń).
- Wzmocniona współpraca pomiędzy LGD działającymi w sektorze rybołówstwa a władzami lokalnymi (dalsze wspólne projekty promujące dziedzictwo rybackie, np. szlak do portu rybackiego i aukcja).

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Świętuj dziedzictwo rybołówstwa poprzez muzykę

Projekt ten ma na celu promocję dziedzictwa kulturowego i rybackiego lokalnego regionu poprzez utworzenie studia nagrań, uruchomienie cotygodniowej audycji radiowej, a także stworzenie kolekcji muzealnej i stworzenie krótkometrażowego filmu.

Ten projekt rozwoju lokalnego kierowany przez społeczność jest finansowany przez LGD ds. rybołówstwa Shabla-Kavarna-Balchik i ma na celu promowanie dziedzictwa społecznego, kulturalnego, naturalnego i morskiego Bulgarevo, małej wioski w prowincji Dobrich w północno-wschodniej Bułgarii. Projekt wspiera dziedzictwo kulturowe wioski związane z tradycyjnym śpiewem w tym regionie, poprzez utworzenie wyjątkowego studia nagrań w lokalnym centrum społecznościowym wioski. Lokalna grupa śpiewacza o nazwie „*Perunika*” zaczęła korzystać ze studia nagrań do swoich działań. Projekt opracował również materiał na cotygodniową audycję „Radio Chitalishte” (Radio Community), która jest emitowana na Facebooku, a także kolekcję muzealną i krótki film, który celebryje i zachowuje lokalne tradycje rybackie wioski.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2021

Lokalizacje projektów

Bułgaria

Całkowity budżet

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

21 746 €

Wkład UE

18 484 €

85% całkowitego budżetu

Wyniki

- Niepowtarzalne studio nagrań w ośrodku kultury mające na celu wspieranie dziedzictwa kulturowego.
- Tygodniowa audycja „Radio Chitalishte” na Facebooku, promująca lokalne tradycje i angażująca społeczność.
- Kolekcja muzealna i krótkometrażowy film mające na celu zachowanie i upamiętnienie dziedzictwa rybackiego Bułgariewa.

Dotarcie do dzieci w wieku szkolnym i szerszej publiczności

Malta rozpoczęła kampanię mającą na celu podniesienie świadomości na temat zrównoważonego spożycia ryb za pomocą kreskówek, prezentacji szkolnych i reklam medialnych.

Departament Rybołówstwa i Akwakultury we współpracy z Ministerstwem Edukacji i Zatrudnienia zainicjował inicjatywę, która obejmuje stworzenie edukacyjnego filmu animowanego, ilustrowanej książki i pacynki przedstawiającej maskotkę kampanii.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wszystkie te działania mają na celu angażowanie i edukowanie dzieci ze szkół podstawowych.

Materiały te zostały rozesłane do szkół na Malcie i Gozo, aby służyć jako kluczowe narzędzia dydaktyczne. Kampania rozszerzyła również swój zasięg na ogół społeczeństwa poprzez serię reklam emitowanych na różnych platformach medialnych. Aby wesprzeć ten wysiłek, zorganizowano otwarte wydarzenie weekendowe, dające interesariuszom możliwość zaprezentowania i udostępnienia cennych informacji opinii publicznej.

Lokalizacje projektów

Malta

Całkowity budżet

248 501 euro

Wkład UE

186 376 €

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Facebook](#)

Wyniki

- Tworzenie materiałów podnoszących świadomość w celu promowania zrównoważonego spożycia ryb.
- Zwiększona świadomość stanu lokalnych zasobów ryb.
- Większa świadomość roli każdej jednostki w działaniach na rzecz ochrony środowiska.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wirtualne muzeum rybołówstwa, żeglarstwa i budowy łodzi

Projekt Juxta Mare uczy ludzi o rybołówstwie, budowie łodzi i historii żeglugi morskiej w 13 wirtualnych muzeach zasilanych energią słoneczną.

Wirtualne Muzeum Rybołówstwa, Żeglarstwa i Budowy Łodzi w Rabie obejmuje 13 lokalizacji wzdłuż wybrzeża Barbat i Banjol na chorwackiej wyspie Rab. Zapewnia innowacyjny, dynamiczny i zabawny sposób dla odwiedzających, aby dowiedzieć się o historii i kulturze budowy statków, żeglarstwa, rybołówstwa i architektury wyspy. Każda lokalizacja ma metalową konstrukcję z dwustronnymi tablicami informacyjnymi w języku chorwackim i angielskim, oświetlanymi nocą lampami zasilanymi energią słoneczną. Każda tablica ma kod QR, który działa jak klucz do wirtualnego muzeum.

Lokalizacje projektów

Chorwacja

Całkowity budżet

148 540 €

Wkład UE

128 543 €

86,5% całkowitego budżetu

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Strona internetowa projektu

JUXTA MARE

Wyniki

- Wzrost świadomości wartości rybołówstwa i kultury morskiej.
- Gromadzenie i dokumentowanie historii rybołówstwa, żeglugi i budowy statków na wyspie Rab.
- Wykorzystanie nowych technologii w celu promocji lokalnego rybołówstwa i dziedzictwa morskiego.

Innowacyjny marketing dla tradycyjnej hodowli karpia w stawach

Wprowadzono nowe strategie marketingowe mające na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat tradycyjnej hodowli karpia w stawach w regionie Waldviertel w Dolnej Austrii.

Dolnoaustriackie stowarzyszenie hodowców stawów karpowych we współpracy ze styryjskim stowarzyszeniem hodowców stawów i ryb stworzyło innowacyjne i interaktywne tablice informacyjne o hodowli stawów karpowych, których w całej Austrii zainstalowano łącznie 72. Celem jest poinformowanie szerokiej publiczności o hodowli stawów karpowych we wszystkich jej aspektach.

W tym samym celu projekt CarpTrails ma na celu zachęcenie ludzi do zwiedzania regionu stawów „Waldviertel” na rowerze podczas wycieczki z przewodnikiem. Uczestnicy, którym towarzyszą hodowcy stawów i eksperci z dolnoaustriackiego stowarzyszenia hodowców stawów karpowych, mogą doświadczyć ekscytującej

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

mieszanki zajęć, w tym „kina karpiego”, „kuchni karpiovej”, „powozu karpiego” i „pudełka karpiego”, jednocześnie poznając ciekawe fakty na temat hodowli stawów karpowych, jej historii w regionie, a także przysmaków kulinarnych.

Lokalizacje projektów

Austria

Całkowity budżet

358 000 euro

Wkład UE

143 200 euro

40% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Zespół nauczycielski](#)

Wyniki

- Wzrost świadomości na temat tradycyjnych produktów hodowli karpia w stawach.
- Zachowanie dziedzictwa kulturowego hodowli karpia w regionie.
- Rozszerzenie perspektyw ekonomicznych dla lokalnych rolników i pokrewnych przedsiębiorstw.
- Edukacja na temat środowiska i zrównoważonych praktyk hodowli ryb.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rybacy jednoczą się, aby chronić lokalne środowisko i łowiska

W 2015 roku nieliczni rybacy, którzy pozostali jeszcze na wyspie Gotlandia, postanowili podjąć działania mające na celu ochronę łowisk i przywrócenie lokalnej społeczności wartości ryb.

Zaczęli od założenia stowarzyszenia gospodarczego o nazwie Gutefisk („Dobra Ryba”), które pozyskało fundusze UE na ochronę łowisk. Planowali odbudować rynek zbytu dla lokalnych ryb poprzez zwiększenie zdolności połowowej i przekonanie ludzi, że ryby bałtyckie są bezpieczne do spożycia. Równolegle, w ramach dwóch innych projektów (Sieć Szczupaka i Belony oraz sprzęt połowowy bezpieczny dla fok w rybołówstwie na małą skalę) badano komercjalizację gatunków ryb mniej znanych konsumentom, ze szczególnym uwzględnieniem rozwoju zrównoważonego rybołówstwa przybrzeżnego na Gotlandii.

W ostatnich latach zasoby dorsza bałtyckiego, łososia i śledzia zmniejszyły się, a ograniczenia połowów wzrosły. W rezultacie komercyjne rybołówstwo na Gotlandii niemal wymarło. Ponadto rosnący strach przed toksynami w rybach bałtyckich

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

sprawił, że mieszkańcy byli mniej zainteresowani spożywaniem lokalnie złowionych ryb.

Powszechnie brakuje wiedzy na temat tego, jak „trujące” są ryby z Morza Bałtyckiego, zarówno wśród rybaków, jak i konsumentów. Partnerzy Gutefisk postanowili zatem wykorzystać badania naukowe i kampanie informacyjne, aby pokazać ludziom prawdziwą sytuację: które gatunki ryb są dostępne i które są bezpieczne do spożycia. Decyzja zależy po części od tego, czy ryba jest chuda, czy tłusta, a Szwedzka Agencja Żywności ma różne zalecenia dla różnych grup docelowych.

Projekt Gotland Fish Guide miał na celu analizę i mapowanie wszystkich gatunków ryb na Gotlandii oraz opracowanie arkuszy informacyjnych, które pomogą rybakom zrozumieć sytuację i przekazać swoją wiedzę konsumentom. Kolejnym celem projektu było podniesienie świadomości na temat różnych gatunków ryb i możliwości, jakie oferują lokalnym rybakom przybrzeżnym prowadzącym połowy na małą skalę.

Lokalizacje projektów

Szwecja

Całkowity budżet

157 401 euro

Wkład UE

87 618 euro

55,7% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

Hushållningssällskapet

Wyniki

Projekty wspierały rozwój Gutefisk i lokalnego rybołówstwa w kierunku zrównoważonego rybołówstwa i dostarczania świeżych, lokalnych ryb do sieci żywnościowych Gotlandii. Pomogły również przywrócić równowagę między mieszkańcami Gotlandii a ich lokalnymi zasobami morskimi, edukując konsumentów i walcząc z często niezasłużoną reputacją „trującej ryby bałtyckiej”.

Rosnące zainteresowanie lokalnymi rybami zwiększyło zarówno podaż, jak i popyt, a także sprzyja wymianie pokoleń.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Platforma informacyjna dla rybaków i akademii rybackich

W ramach projektu Vistikhetmaar stworzono niezależną internetową platformę wiedzy, będącą źródłem istotnych informacji naukowych.

Platforma jest stale aktualizowana, aby prezentować najnowsze informacje ze świata nauki i przemysłu na temat różnych aspektów zrównoważonego rybołówstwa.

Platforma została uznana za niezbędny krok w sektorze rybołówstwa, który stoi w obliczu ciągłych zmian zarówno pod względem potrzeb społeczeństwa, jak i prawa. Śledzenie strumienia informacji z wielu źródeł jest dla indywidualnych rybaków czasochłonne. Rozwiązaniem tego problemu jest platforma „wszystko w jednym miejscu”, prezentująca spersonalizowane informacje na jednej stronie internetowej, zapewniając rybakom i szkołom rybackim łatwy dostęp do istotnych, opartych na badaniach naukowych i aktualnych informacji.

Projekt realizuje dwa główne cele i ma dwie grupy docelowe: dostarcza rybakom informacji na temat najnowszych i najbardziej palących kwestii, takich jak Brexit, obowiązek wyładunku i wymogi środowiskowe, a także dostarcza materiały edukacyjne dla holenderskich szkół rybackich w formacie cyfrowym, uporządkowane w ściśle określonych teczkach.

Projekt obejmuje również działania mające na celu budowanie zaufania do platformy i jej zawartości, a także integrację wiedzy rybaków, którzy stanowią cenne źródło informacji. Budowanie zaufania opiera się przede wszystkim na bezpośrednich

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

kontaktach z poszczególnymi rybakami podczas spotkań i indywidualnych rozmów. W ramach projektu działa również „grupa doradcza” złożona z 10 aktywnych rybaków, którzy oferują praktyczne wsparcie.

Lokalizacje projektów

Holandia

Całkowity budżet

1 058 816 euro

Wkład UE

794 112 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

Vistikhetmaar

Wyniki

Utworzenie witryny internetowej zawierającej informacje istotne dla sektora rybołówstwa na małą skalę.

Zaplanowano produkcję 12 podcastów na tematy obejmujące zagadnienia od załóg, kobiet w rybołówstwie, lobbingu na rzecz interesów sektora rybołówstwa, budownictwa okrętowego, przedsiębiorczości aż po handel rybami. Podcasty będą prezentowane przez znane osobistości z sektora rybołówstwa, które mają osobiste powiązania z tymi tematami.

Utworzenie sieci 23 młodych rybaków (w wieku 18–35 lat), którzy co roku (czasem dwa razy w roku) uczestniczą w kursach podnoszenia kwalifikacji i kształcenia ustawicznego, obejmujących tematykę oceny zasobów rybnych, umiejętności spotkań, zarządzania rybołówstwem i akwakultury.

Utwórz kanały mediów społecznościowych na platformie, obejmujące konta na Twitterze, Facebooku i Instagramie, aby udostępniać aktualności i rozpowszechniać wiedzę.

Organizacja rozmów z ponad 400 rybakami i ponad 500 innymi interesariuszami – w tym decydentami, naukowcami i przedstawicielami organizacji pozarządowych – bezpośrednio lub pośrednio związanymi z przemysłem rybnym.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Smart Fishing: integracja nowych technologii w celu współzarządzania

Badania uniwersyteckie nad integracją nowych technologii na rzecz zrównoważonego i bezpiecznego rybołówstwa lokalnego.

Universidade Nova de Lisboa nawiązał współpracę ze Stowarzyszeniem Wędkarskim ALA-ALA na obszarach przybrzeżnych i nadrzecznych w Almadzie, aby promować dialog na temat bezpieczeństwa i zrównoważonego rozwoju lokalnego rybołówstwa. Celem współpracy jest opracowanie „Zintegrowanego Systemu Technologicznego”.

Projekt obejmował współtworzenie modelu zarządzania ze społecznością rybacką w celu identyfikacji i rozwiązania problemów związanych ze zrównoważonym rozwojem i bezpieczeństwem lokalnego rybołówstwa, a także współzaangażowanie rybaków i naukowców w opracowanie prototypu Zintegrowanego Systemu Technologicznego, mającego na celu rozwiązanie zidentyfikowanych problemów. W projekt zaangażowano również ustawodawców i władze publiczne, aby omówić wykorzystanie opracowanych produktów technologicznych.

Lokalizacje projektów

Portugalia

Całkowity budżet

149 147 euro

Wkład UE

111 860 euro

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Inteligentne wędkowanie](#)

Wyniki

- Stworzenie [interaktywnej strony internetowej](#) dla rybaków.
- Produkcja filmu [dokumentalnego](#).
- Organizacja i prowadzenie czterech szczytów.

Strona internetowa umożliwiająca odkrywanie Dunaju poprzez wędkowanie

Cztery lokalne grupy działania (LGD) zajmujące się rybołówstwem wzdłuż Dunaju podjęły współpracę w celu zidentyfikowania walorów turystycznych i zwiększenia widoczności lokalnego dziedzictwa.

Projekt „Sieć Podróży Rybackich” miał na celu identyfikację możliwości turystycznych w każdym z obszarów LGD objętych projektem i ich promocję za pomocą narzędzi informatycznych. Brak turystyki w lokalnych regionach i zidentyfikowanie słabej dywersyfikacji gospodarczej jako wspólnej słabości doprowadziły do nawiązania partnerstwa w celu skoordynowanego rozwiązania tych problemów.

Projekt obejmował badania i analizy, w ramach których każda LGD zebrała informacje na temat czterech obszarów o znaczeniu turystycznym: terenów nadrzecznych o walorach rekreacyjnych; gastronomii, ze szczególnym uwzględnieniem produktów rybołówstwa; tradycji kulturowych; oraz historii lokalnej.

Po zebraniu wniosków zaprojektowano cztery szlaki turystyczne obejmujące zidentyfikowane atrakcje turystyczne, w tym restauracje, muzea, bazę noclegową, miejsca do wędkowania rekreacyjnego, szlaki turystyczne i parki.

Trasy te były promowane za pośrednictwem stworzonej w tym celu strony internetowej oraz dodatkowych materiałów promocyjnych. Wygenerowano również cztery kody QR, aby ułatwić dostęp do tras za pośrednictwem telefonu komórkowego.

Lokalizacje projektów

Rumunia

Całkowity budżet

194 100 euro

Wkład UE

145 575 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Turystyka pescares](#)

Wyniki

- Cztery szczegółowe badania potencjału turystycznego różnych miejscowości wzdłuż rumuńskiego Dunaju.
- Wyznaczona strona internetowa służąca promocji turystyki na terenie czterech obszarów LGD, wyposażona w interaktywną mapę czterech szlaków turystycznych oraz film promujący ofertę turystyczną różnych obszarów.
- Identyfikacja i promocja nowych możliwości ekonomicznych wśród lokalnych przedsiębiorców, szczególnie w dziedzinie agroturystyki i turystyki wędkarskiej.
- Wzmocnienie współpracy między obszarami LGD poprzez organizację wspólnych spotkań z lokalnymi przedstawicielami z różnych obszarów.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Zdalna klasa akwakultury

Zdalna sala lekcyjna poświęcona akwakulturze (ARC) to mobilna sala lekcyjna zaprojektowana w celu zwiększenia świadomości młodych ludzi na temat akwakultury.

Irlandzka Agencja Rozwoju Owoców Morza (BIM) opracowała ARC w ramach ogólnoeuropejskiej kampanii #FarmedintheEU. Ta mobilna klasa przemierza małe miasteczka w Irlandii, edukując i podnosząc świadomość na temat akwakultury w szkołach podstawowych. Podobnie jak kampania UE, ma ona na celu podkreślenie korzyści płynących z akwakultury w zakresie dostarczania zrównoważonych owoców morza, tworzenia miejsc pracy i wspierania społeczności przybrzeżnych.

Zdalne nauczanie wspomagane jest czterema lekcjami online, regularnymi webinariami bezpośrednio do szkół oraz szeregiem zasobów i materiałów edukacyjnych, takich jak plakaty i zeszyty ćwiczeń. Platforma ARC jest dostępna dla szkół całkowicie bezpłatnie.

Lokalizacje projektów

Irlandia

Całkowity budżet

329 405 euro

Wkład UE

164 703 euro

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

50% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[ŁUK](#)

Wyniki

- Od momentu rozpoczęcia działalności w 2019 r. ARC odwiedziło 71 szkół podstawowych, prowadząc zajęcia stacjonarne dla 2627 uczniów.
- W ostatnich latach wzrosła także liczba indywidualnych zaangażowań, co świadczy o dużym zainteresowaniu społeczeństwa edukacją na temat akwakultury.
- ARC wzięło udział w siedmiu wydarzeniach społecznych, w których wzięło udział 7155 osób i które otrzymały łącznie 460 wyrazów zainteresowania swoimi usługami.

Przedsięwzięcie z LSR: P.3.2 Ogólnodostępna infrastruktura nawiązująca do rybackiej specyfiki obszaru (projekty twarde)

Odrestaurowanie zabytkowego statku w celu stworzenia muzeum na świeżym powietrzu

Lambousa, drewniany kuter rybacki z 1955 r., został przekształcony w pływające muzeum prezentujące bogate dziedzictwo morskie tego regionu.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Odrestaurowana przez gminę przy wsparciu Lokalnej Grupy Działania Rybactwa (LAG), Lambousa zachowuje tradycyjne techniki połowowe i narzędzia używane przez cypryjskich rybaków. Statek oferuje odwiedzającym wciągające doświadczenie, z odrestaurowanym sprzętem i historycznymi spostrzeżeniami. Symbolizująca cypryjską kulturę rybacką, Lambousa odgrywa również rolę w europejskich projektach mających na celu zachowanie jej dziedzictwa, z przyszłymi planami szkolenia nowych pokoleń w zakresie tradycyjnych metod połowowych.

Data rozpoczęcia

1 grudnia 2023 r.

Lokalizacje projektów

Cypr

Całkowity budżet

978 417 €

Wkład UE

733 813 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Lambuza](#)

Wyniki

- Utrzymano trzy miejsca pracy.
- Ochrona dziedzictwa kulturowego podtrzymuje tożsamość kulturową Cypru dla przyszłych pokoleń.
- Studenci uniwersytetu zaangażowali się w stworzenie [e-booka](#) i [interaktywnej platformy](#) poświęconej historii statku i jego renowacji.
- Odrestaurowana łódź jest jedną z ostatnich tradycyjnych łodzi rybackich na Cyprze i zachowuje typ zabytkowy, który nie jest już budowany ani na Cyprze, ani w Grecji.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Muzeum upamiętniające postać związaną z przemysłem rybnym

Centrum „5-Dollar House” poświęcone jest Mario Puratićowi, który zrewolucjonizował światowy przemysł rybny.

„Dom za 5 dolarów” jest świadectwem niezwykłego dziedzictwa Mario Puratića, wynalazcy z Sumartin, którego pionierskie osiągnięcia zrewolucjonizowały przemysł rybny. Nazwane na cześć ikonicznego wizerunku statku Puratića przedstawionego na kanadyjskim banknocie „5 dolarów”, centrum znajduje się w pobliżu jego rodzinnego miasta w Sumartin w Chorwacji. Centrum jest częścią projektu „ICR Mario Puratić”, finansowanego przez lokalne grupy działania rybaków z Brač, który poświęcony jest rozwojowi infrastruktury społecznej skoncentrowanej na rybołówstwie. Głównym celem jest upamiętnienie osiągnięć Mario Puratića, takich jak wyciągarka Puratića, która fundamentalnie przekształciła przemysł rybny na skalę globalną. Centrum informuje odwiedzających o wpływie jego wynalazków i zachowuje historię jego życia dla przyszłych pokoleń.

Lokalizacje projektów

Chorwacja

Całkowity budżet

466 748 €

Wkład UE

388 177 €

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

83,2% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Dziedzictwo genialnego chorwacko-amerykańskiego wynalazcy Mario Puratića w „Kuća od 5 doli”](#)

Wyniki

- Renowacja, meble i wyposażenie ekspozycji muzealnych.
- Montaż pomnika wykonanego z kamienia z Braču, poświęconego Mario Puratićowi.
- Organizacja działań promujących dotychczasowe inwestycje, mających na celu ożywienie wizerunku i osiągnięć Mario Puraticia.

Infrastruktura wspierająca turystykę i poprawiająca życie rybaków

Bułgarska społeczność nadmorska zwiększa ruch turystyczny i poprawia warunki pracy rybaków poprzez budowę centrum turystycznego „kompleksu kulturalno-historycznego” oraz przystani dla łodzi.

Schron dla łodzi znajduje się na trzech pomostach mieszczących do 40 statków i zapewnia bezpieczne schronienie dla łodzi rybackich niebędących obiektami przemysłowymi. Zawiera rampę startową, otwartą przestrzeń do naprawy łodzi, punkt kontrolny i system oświetlenia oraz pomost.

Kompleks kulturalno-historyczny obejmuje wielofunkcyjną halę, kawiarnię żeglarską, domy wystawowe z warsztatami dla dzieci, park z miejscem na piknik i placem

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

zabaw, a także nadmorską promenadę i plac z amfiteatrem na małe koncerty plenerowe. Kompleks jest wykorzystywany do szkoleń, wystaw i pokazów praktyk rybackich.

Lokalizacje projektów

Bułgaria

Całkowity budżet

166 104 €

Wkład UE

141 189 €

85% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Jedź do Burgas](#)

Wyniki

- Stworzenie bezpiecznego i zdrowego środowiska dla rybaków.
- Lepsze wsparcie dla lokalnej społeczności rybackiej poprzez ulepszenie infrastruktury.
- Budowa centrum wystawowego dziedzictwa kulturowego.
- Opracowywanie programów i szkoleń dla animatorów.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.4.1 Inicjatywy edukacyjne

Łączenie naukowców z sektorem akwakultury

Centrum Akwakultury TOME oferuje przedsiębiorcom innowacyjne technologie, specjalistyczne szkolenia i usługi doradcze w sektorze akwakultury, wspierając rozwój umiejętności i wzrost branży.

To centrum na Łotwie, opracowane przez Instytut Bezpieczeństwa Żywności, Zdrowia Zwierząt i Środowiska (BIOR), łączy przedsiębiorców z branży akwakultury z badaniami naukowymi. Zapewnia dostęp do innowacyjnej infrastruktury, szkoleń ekspertów, rozwoju umiejętności i usług doradczych w celu rozwiązania wyzwań branży. Centrum promuje transfer wiedzy, współpracę międzysektorową i badania z wykorzystaniem zaawansowanych technologii. Skupia się na hodowli ryb, zdrowiu, hodowli pasz i zrównoważonych praktykach akwakultury w systemach słodkowodnych i słonowodnych, mając na celu przekształcenie najnowocześniejszych badań w praktyczne rozwiązania dla rozwoju sektora.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2020 r.

Lokalizacje projektów

Łotwa

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Całkowity budżet

€4 993 282

Wkład UE

€4 993 282

100% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Centrum Badań i Edukacji Akwakultury](#)

Wyniki

- Organizowaliśmy seminaria szkoleniowe, konferencje i spotkania grup roboczych z przedstawicielami gospodarstw akwakultury, międzynarodowymi ekspertami i organizacjami naukowymi.
- Ułatwiona wymiana wiedzy i wspólna nauka w innowacyjnym otoczeniu.
- Organizowała dwa razy do roku wykłady i wymianę najlepszych praktyk dla gospodarstw akwakultury i studentów uniwersytetów.
- Opracowano i wdrożono innowacje mające na celu udoskonalenie procesów hodowli ryb, zwiększenie produkcji i dywersyfikację produktów akwakultury łotewskiej.

Edukacja o naturze i ochronie przyrody poprzez wędkarstwo

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Projekt ten ma na celu promocję zrównoważonego wędkarstwa sportowego jako formy turystyki, ze szczególnym uwzględnieniem edukacji dzieci na temat ochrony przyrody i ochrony wody.

Celem jest zainspirowanie młodych ludzi do spróbowania wędkarstwa muchowego i zwiększenie ich świadomości na temat natury, ryb i rzek. Większość wędkarstwa muchowego w tym rejonie odbywa się na podstawie licencji „złów i wypuść”, dlatego jest to idealny sposób na kontakt z naturą bez negatywnego wpływu na zasoby ryb. Ponieważ wędkarstwo muchowe jest drogim sportem, a większość dzieci ma trudności z jego rozpoczęciem, projekt oferuje wycieczki dla początkujących z przewodnikiem, który zapewnia cały niezbędny sprzęt. Obejmuje on również badanie społeczno-ekonomiczne w celu oceny korzyści ekonomicznych dla tego obszaru, które bada wydatki i średni pobyt turystów wędkarskich, a także ich główną atrakcję w tym obszarze.

Lokalizacje projektów

Słowenia

Całkowity budżet

38 910 €

Wkład UE

24 323 €

62,5% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[ESPR](#)

Wyniki

- Jedno badanie społeczno-ekonomiczne na temat wartości turystyki wędkarskiej.
- 40 warsztatów dla lokalnych szkół i przedszkoli.
- 20 wypraw wędkarskich z przewodnikiem dla młodzieży.
- 12 warsztatów wiązania much.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.4.2 Badania i monitoring wód i ich zasobów

Odbudowa zasobów węgorza europejskiego

Litewska Służba Rybołówstwa Ministerstwa Rolnictwa wykorzystała fundusze na wdrożenie planów zarządzania węgorzem, aby przyczynić się do odbudowy populacji węgorza na Litwie i w europejskich siedliskach węgorza. Główne działania projektu obejmowały zakup węgorzy europejskich do zarybiania, znakowanie ich w celach monitorowania, zarybianie wybranych dróg wodnych oraz badanie śmiertelności, wzorców migracji i pomyślnej integracji.

Data rozpoczęcia

30 lipca 2024

Lokalizacje projektów

Litwa

Całkowity budżet

€2 692 117

Wkład UE

1 979 419 zł

73,5% całkowitego budżetu

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

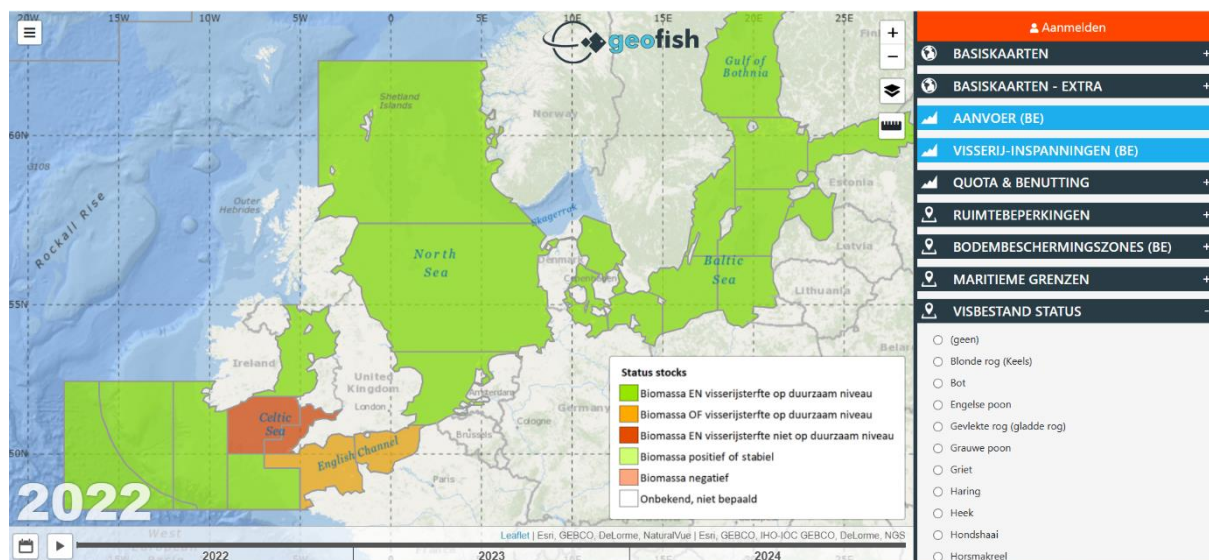
Strona internetowa projektu

[Informacje o projekcie](#)

Wyniki

- W 2024 r. do zbiorników wodnych zarządzanych przez państwo wprowadzono około 1 152 000 młodych węgorzy europejskich.
- 10% węgorzy wypuszczonych w ramach projektu oznaczono w celu monitorowania i śledzenia migracji.
- Infrastrukturę hodowli ryb dostosowano do specjalnego systemu akwakultury RAS w celu kwarantanny i wzrostu węgorzy, a po przeprowadzeniu oceny ekspertów zakupiono szklany materiał do zarybiania węgorzami.
- Zakupiono specjalistyczny pojazd do transportu węgorzy.

Platforma internetowa zawierająca wytyczne, ograniczenia i środki dotyczące połowów

Aplikacja GeoVis stanowi koło ratunkowe poprzez konsolidację danych naukowych, branżowych i legislacyjnych na jednej platformie internetowej, co pomaga zarówno rybakom, jak i decydentom.

Zapewnia wgląd w czasie rzeczywistym w populacje ryb i planowanie przestrzenne mórz, wspierając zrównoważone praktyki. Opracowany przez ILVO, GeoVis wizualizuje kluczowe dane, takie jak zdrowie ryb i obszary chronione, usprawniając podejmowanie decyzji. Ta funkcja obejmuje również mapy chronionych obszarów Natura 2000 i przyczynia się do ochrony ich ograniczeń oraz oceny ogólnego znaczenia ekonomicznego różnych obszarów połowowych. Dzięki przyszłym ulepszeniom, takim jak GeoVis4U, platforma będzie nadal ewoluować, wspierając wzrost branży i ochronę środowiska.

Data rozpoczęcia

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

1 stycznia 2016

Lokalizacje projektów

Belgia

Całkowity budżet

242 665 euro

Wkład UE

121 332 €

50% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Georyba](#)

Wyniki

- Platforma działa jako scentralizowany węzeł, płynnie integrując najważniejsze dane pochodzące z badań naukowych, spostrzeżeń branżowych i przepisów prawnych.
- Celem programu jest promocja bardziej zrównoważonego i wydajnego rybołówstwa poprzez innowacyjne wykorzystanie technologii informatycznych.

Monitoring populacji kormoranów europejskich

Słoweńskie organy zarządzające wykorzystują środki EMFF do monitorowania populacji kormorana zwyczajnego, drapieżnego gatunku kormorana, aby zrozumieć jego wpływ na wody słoweńskie

Kormoran europejski (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) to drapieżny kormoran, który często zjada zyski rybaków i producentów akwakultury. Aby lepiej zrozumieć jego zachowanie i interakcje z gatunkami ryb, naukowcy monitorowali trzy przybrzeżne farmy skorupiaków N2000, gdzie większość słoweńskiej populacji kormoranów śródziemnomorskich nocuje. Miesięczne rejsy łodzią odbywały się od lipca do września przy użyciu metod ESAS (European Seabirds at Sea), a do oceny wykorzystano informacje o przyłowach kormoranów śródziemnomorskich z Fisheries Research Institute of Slovenia.

Zespół nurków ocenił zagęszczenie i parametry biometryczne *Gobius niger*, głównej zdobyczy kormorana, za pomocą nagrań wideo wykonanych za pomocą kamery na saniach (SKICAM) ciągniętej wzdłuż transektów, przeanalizowano dane dotyczące przyłowu *Gobius niger* oraz przeanalizowano zawartość odchodów kormorana.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2019

Lokalizacje projektów

Słowenia

Całkowity budżet

74 441 euro

Wkład UE

55 830 €

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Monitorowanie srodoziemskiego vranjeka](#)

Wyniki

- Oszacowana populacja kormorana w wodach terytorialnych Słowenii w kontekście populacji w Zatoce Triesteńskiej
- Zidentyfikowano spadek liczebności słoweńskiego kormorana odpowiadający ogólnemu spadkowi populacji w Zatoce Triesteńskiej i północnej części Adriatyku
- Zidentyfikowano wzorzec i obszary żerowania kormorana
- Oceniono zagęszczenie i przeanalizowano czynniki wpływające na populację *Gobius niger* oraz korelację z innymi gatunkami

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Poprawa zdrowia łososa hodowlanego

W ramach programu Marine Challenge poprawiono zdrowie łososi w irlandzkich łowiskach morskich poprzez zastosowanie kurtyny bąbelkowej, która ograniczyła napływ planktonu i złagodziła związane z tym problemy zdrowotne.

Celem tego projektu było zwiększenie przeżywalności łososi w zagrodach morskich wzdłuż zachodniego wybrzeża Irlandii poprzez zajęcie się problemami zdrowotnymi związanymi ze wzrostem biomasy planktonowej w wodach Irlandii. W ciągu ostatnich 4-5 lat rosnące poziomy planktonu powodowały problemy zdrowotne ryb, a w ciężkich przypadkach śmiertelność. Projekt, będący wynikiem współpracy producentów łososa, Irish Seafood Development Agency (BIM) i ekspertów ds. identyfikacji planktonu, badał zastosowanie „zasłony bąbelkowej” lub „ekranów bąbelkowych” w hodowlach łososa. To innowacyjne rozwiązanie tworzy wirtualną barierę wokół zagród dla ryb, zmniejszając napływ gatunków planktonowych, a tym samym poprawiając warunki środowiskowe dla ryb.

Data rozpoczęcia

1 stycznia 2021

Lokalizacje projektów

Irlandia

Całkowity budżet

524 000 euro

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Wkład UE

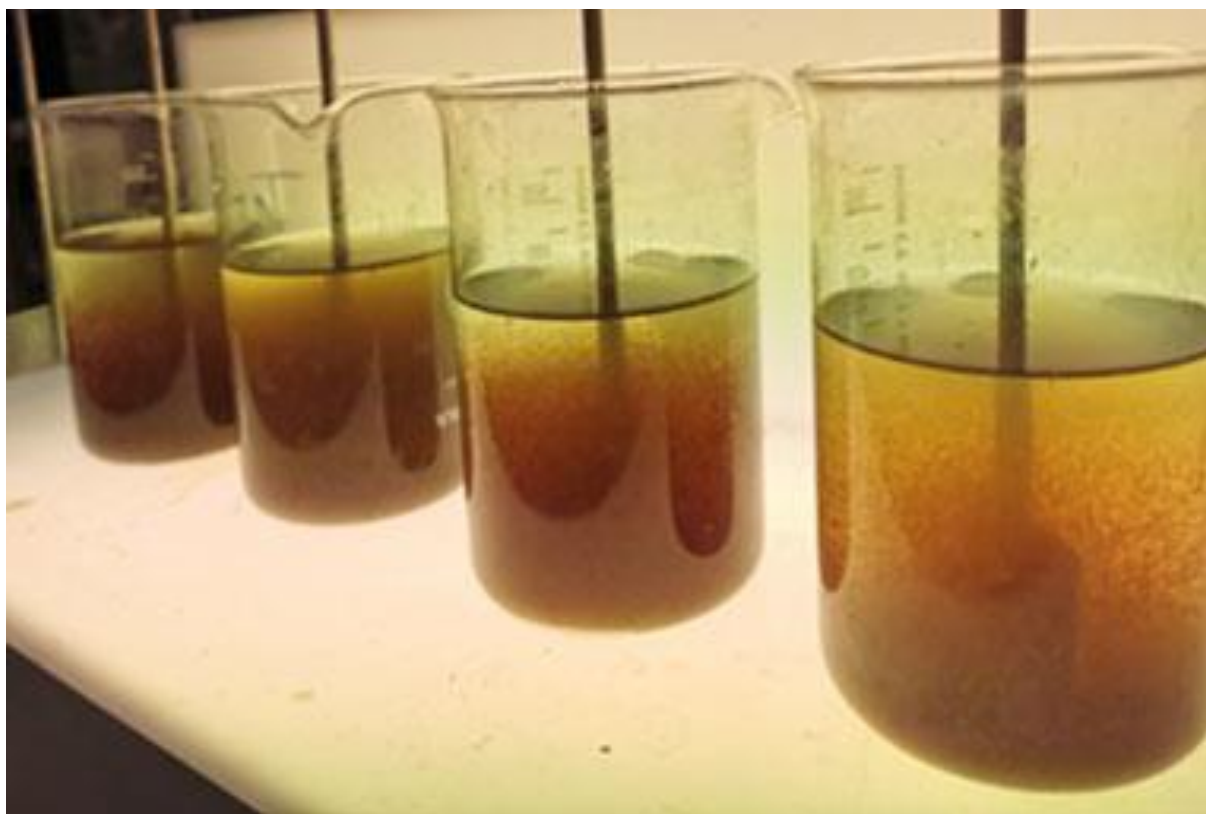
262 000 euro

50% całkowitego budżetu

Wyniki

- Zmniejszenie napływu planktonu i poprawa zdrowia ryb na irlandzkich farmach łososia.
- Złagodzenie problemów zdrowotnych wywołanych wzrostem poziomu planktonu.
- Sprawdzono skuteczność stosowania kurtyn bąbelkowych, pomimo trudności związanych z płytszymi wodami i silnymi przyływami w Irlandii.

Badania mające na celu redukcję emisji w akwakulturze lądowej

Duński Uniwersytet Techniczny nawiązał współpracę z firmami z branży akwakultury i chemikaliów w celu opracowania technologii i technik ograniczających emisję azotu, fosforu i związków organicznych.

Projekt „Inno-Tek” połączył Technical University of Denmark (DTU Aqua) i pięć firm akwakultury i chemikaliów w celu zbadania i opracowania technologii oczyszczania ścieków na końcu rury dla producentów akwakultury lądowej. Technologie te mają na celu redukcję emisji azotu, fosforu i materii organicznej, co pozwala na zwiększenie produkcji akwakultury bez dodatkowego wpływu na środowisko.

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Naukowcy opracowali dwa innowacyjne i praktyczne rozwiązania w zakresie czyszczenia: bakterie flokulujące, które redukują emisję azotu, oraz ekonomiczne wykorzystanie biodegradowalnych flokulantów i składników lignocelulozowych, które pozwalają na produkcję znacznie suchszych odpadów, łatwiejszych w transporcie i nadających się do ponownego wykorzystania w procesach takich jak nawożenie czy produkcja energii.

Lokalizacje projektów

Dania

Całkowity budżet

738 387 €

Wkład UE

553 790 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

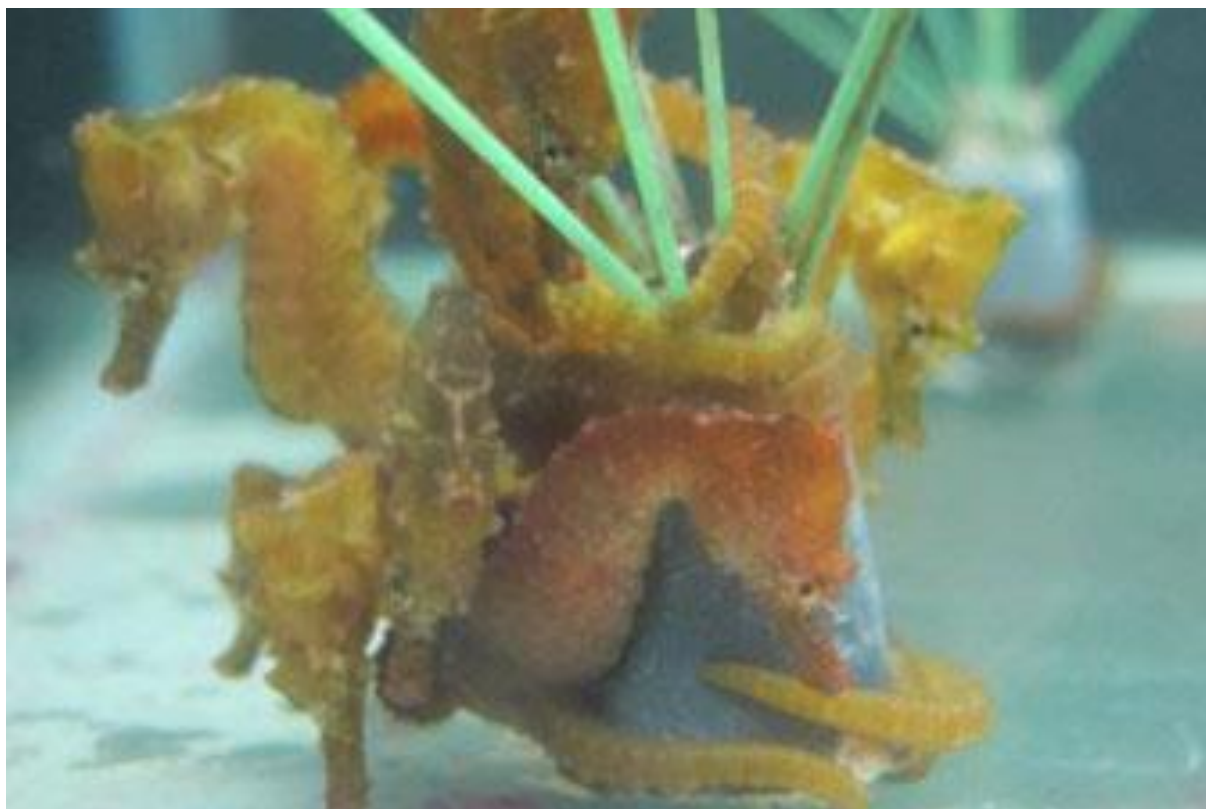
[Innowacyjne technologie końcowego oczyszczania azotu, fosforu i materii organicznej...](#)

Wyniki

- Oddzielenie wzrostu gospodarczego od wpływu na środowisko w akwakulturze lądowej.
- Opracowanie technologii usuwania azotu, skracającej czas procesu z 17 do 4 godzin.
- 19-krotna redukcja śladu azotowego.
- Zwiększenie ilości suchej masy odpadów z 5% do 50%, co poprawi możliwość transportu i ponownego wykorzystania bioodpadów.

Plan działania na rzecz odbudowy i ochrony konika morskiego

Projekt HIPPOSAVE pozwolił badaczom lepiej poznać wymagania środowiskowe i siedliskowe tego gatunku w lagunie Ria Formosa (Portugalia), gdzie w ciągu ostatniej dekady jego populacja spadła o ponad 90%.

Od ponad dekady grupa badawcza ds. zasobów, odnowy, łączności i klimatu w Centrum Nauk Morskich (CCMAR) Uniwersytetu Algarve koncentruje się na dzikich populacjach koników morskich w Ria Formosa oraz na ich hodowli w niewoli. Projekt ten zidentyfikował czynniki zmniejszające odporność koników morskich; należą do nich pośrednie oddziaływania antropogeniczne, takie jak degradacja siedlisk, przyłów w sieciach rybackich i hałas podwodny, a także oddziaływania naturalne, takie jak zamulanie. W ostatnich latach odnotowano również nielegalne połowy bezpośrednio ukierunkowane na koniki morskie.

Celem projektu była ocena aktualnego statusu dwóch gatunków koników morskich (*Hippocampus guttulatus* i *H. hippocampus*) w Ria Formosa, monitorowanie znaczenia dla ochrony dwóch niedawno utworzonych morskich obszarów chronionych oraz poprawa zdegradowanych siedlisk poprzez łączne zastosowanie przeszczepów trawy morskiej i *sztucznych* podpór. Beneficjenci dążyli również do hodowli koników morskich w niewoli, a następnie ich wypuszczenia na wolność w kontrolowanych warunkach na morskich obszarach chronionych, a także do promowania „wiedzy o oceanach” wśród lokalnych interesariuszy, aby pomóc w ochronie populacji koników morskich i lokalnych zasobów naturalnych.

Lokalizacje projektów

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Portugal

Całkowity budżet

517 746 euro

Wkład UE

388 309 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

[Hipokamp UAlg](#)

Wyniki

Monitorowanie populacji dzikich koników morskich pod kątem stanu obecnego i trendów na przyszłość. Niską liczebność zaobserwowano w latach 2020 i 2021, natomiast monitoring wykazał nieznaczłą odbudowę populacji w 2022 roku.

Powstawanie małych morskich obszarów chronionych (MOP), które doprowadziły do lokalnego wzrostu liczebności koników morskich. Potwierdza to, że sieć morskich obszarów chronionych jest nie tylko użyteczna, ale wręcz niezbędna i będzie miała korzystny wpływ na lokalną ochronę koników morskich.

Opracowanie przyjaznych dla środowiska sztucznych struktur, które mają służyć odbudowie siedlisk. Ich wykorzystanie w naturze na terenie jednego z morskich obszarów chronionych (MOC) wiązało się ze znacznym wzrostem liczebności koników morskich, dostarczając tym samym informacji na potrzeby przyszłych działań ochronnych.

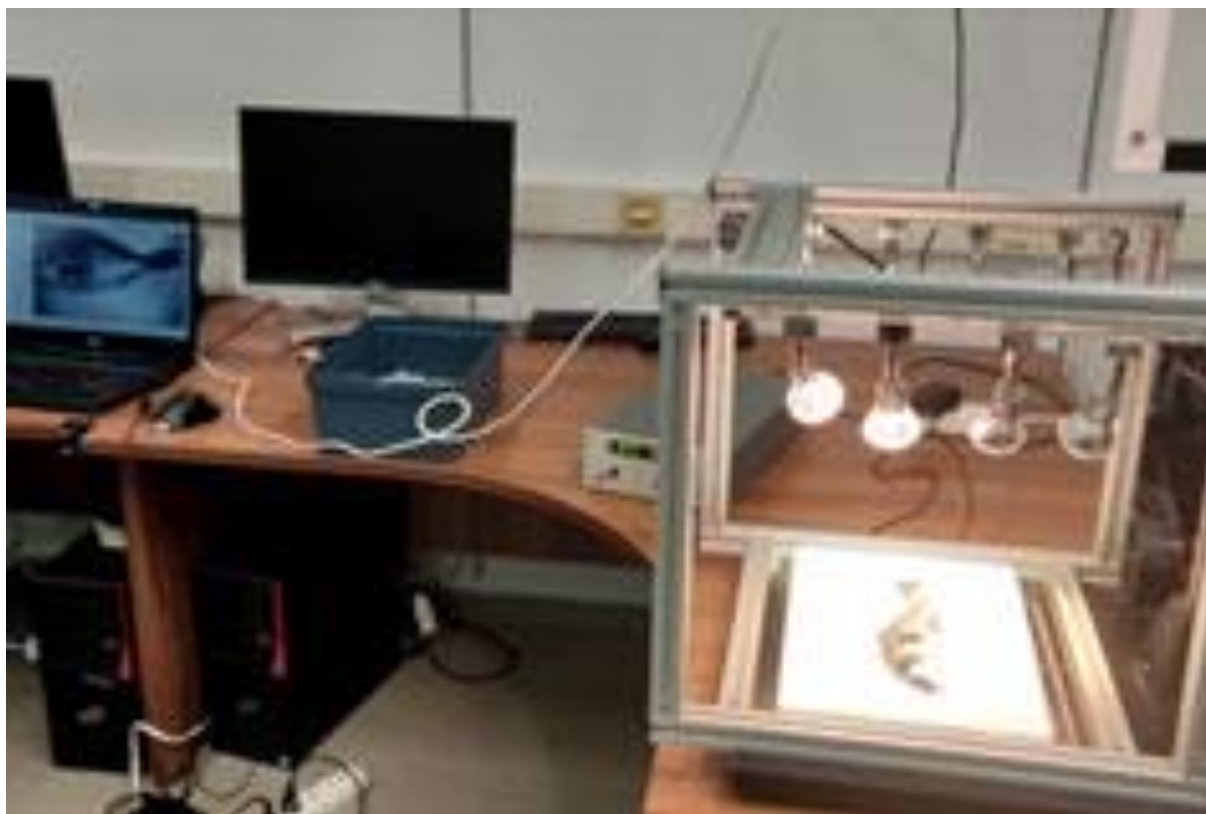
Badania genetyczne potwierdziły, że pomimo niedawnego spadku populacji, nadal utrzymuje się duża różnorodność genetyczna.

Program hodowli w niewoli okazał się skuteczny, a ponowne zarybianie konikami morskimi wyhodowanymi w niewoli potwierdziło, że koniki morskie korzystają z chronionego środowiska w morskich obszarach chronionych.

Koniki morskie to gatunki flagowe, których wrażliwość jest w pełni reprezentatywna dla ich środowiska. Są dobrymi wskaźnikami jakości ekosystemu. Działania na rzecz ochrony koników morskich można zatem rozszerzyć na ich siedliska i cały ekosystem, przynosząc korzyści lokalnej bioróżnorodności. Z kolei poprawa lokalnej bioróżnorodności przynosi bezpośrednie korzyści obszarowi i osobom korzystającym z niego zawodowo lub rekreacyjnie.

Innowacyjne narzędzie do sprawdzania jakości ryb

Cztery organizacje badawcze opracowały rewolucyjne narzędzie monitorujące, które przy użyciu sztucznej inteligencji mierzy świeżość owoców morza.

Dostarczanie na rynek certyfikowanych produktów rybołówstwa jest jednym z celów wspólnej polityki rybołówstwa UE. Aby to osiągnąć, konieczne jest monitorowanie i kontrolowanie jakości produktów rybołówstwa. Kontrolę tę zazwyczaj przeprowadza doświadczony lekarz weterynarii, który bada próbki ryb w laboratorium, oceniając stan skrzeli i oczu, jędrność i zapach mięsa oraz kolor skóry.

W ramach tego projektu opracowano przenośne narzędzie, które wykorzystuje najnowocześniejsze czujniki obrazowania i sztuczną inteligencję do szybkiej kontroli jakości bez konieczności bezpośredniego kontaktu z rybą. Automatycznie rozpoznaje świeżość ryb. Jego mobilność czyni je szczególnie przydatnym na aukcjach rybnych, gdzie skrzynki z rybami są prezentowane na taśmie transportowej potencjalnym nabywcom. Narzędzie kontrolne można zainstalować nad taśmociągami, gdzie fotografuje każdą rybę w skrzynce i zapewnia natychmiastową ocenę jakości każdej sztuki.

Zdjęcia są przeszukiwane przez bazę danych zawierającą dużą liczbę zdjęć głównych gatunków ryb handlowych na rynku greckim. Na tej podstawie system jest w stanie sklasyfikować świeżość ryb.

Lokalizacje projektów

Grecja

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Całkowity budżet

478 024 euro

Wkład UE

358 518 euro

75% całkowitego budżetu

Wyniki

Opracowanie przenośnego narzędzia pozwalającego na ocenę świeżości i ogólnej jakości wizualnej owoców morza, zapewnienie dostępu do największego repozytorium gatunków ryb w celu ilościowego określenia świeżości i ograniczenia marnowania żywności.

Wprowadzenie na rynek innowacyjnego rozwiązania umożliwiającego ocenę jakości owoców morza bez konieczności kontaktu lub interwencji człowieka.

Wypuszczenie węgorzy w celu poprawy populacji

Naukowcy z Danmarks Tekniske Universitet (DTU Aqua) wykorzystali środki EMFF, aby pomóc w wypuszczeniu węgorzy na wolność i ocenić wkład wypuszczenia węgorzy w duński plan zarządzania populacją, przeprowadzając badania naukowe oceniające wzrost i przeżywalność.

DTU Aqua (Danmarks Tekniske Universitet) organizuje wypuszczanie młodych węgorzy w duńskich wodach śródlądowych w celu zwiększenia liczebności stada tarłowego. Przed wypuszczeniem, komercyjni hodowcy węgorzy hodowali węgorze

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

szkliste do wagi 2-5 gramów. Po kontroli weterynaryjnej, wyhodowane węgorze zostały rozprowadzone do 62 lokalnych zbiorników wodnych, gdzie wędkarze rekreacyjni i właściciele gruntów pomagali w ich wypuszczeniu. Wzrost i przeżywalność wypuszczonych węgorzy monitorowano w stawach i rzekach.

Lokalizacje projektów

Dania

Całkowity budżet

398 069 euro

Wkład UE

298 551 euro

75% całkowitego budżetu

Strona internetowa projektu

<https://www.fiskepleje.dk/>

Wyniki

- Wypuszczenie 1 625 000 węgorzy do 35 jezior i 27 rzek
- 880 000 węgorzy wypuszczono do jezior, a 745 000 węgorzy wypuszczono do strumieni
- Porównanie wydajności węgorzy hodowlanych i dzikich nie wykazało znaczącej różnicy w przeżywalności węgorzy dzikich i hodowlanych w ciągu pierwszych 5 miesięcy
- Przeżywalność i wzrost były negatywnie skorelowane z zagęszczeniem obsady
- „Plan działań dotyczący wypuszczania węgorzy na wolność w 2019 r.” można znaleźć na portalu informacyjnym DTU Aqua: www.fiskepleje.dk

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Przedsięwzięcie z LSR: P.5.1 Ogólnodostępna infrastruktura lokalna

Zwiększanie różnorodności biologicznej i potencjału turystycznego Laguny Alyki

Aby rozwinąć ten obszar pod kątem edukacji i turystyki, projekt skupił się na unowocześnieniu sprzętu, monitorowaniu i promowaniu bioróżnorodności w lagunie.

Pomimo niewielkich rozmiarów, Laguna Alyki, która jest częścią sieci Natura 2000, jest punktem centralnym dla rodzin, turystów, naukowców i obserwatorów ptaków. Laguna słynie z różnorodności ekosystemów, w tym bagien, źródeł i mokradeł, które zmieniają się w zależności od pory roku. Laguna Alyki znajduje się w pobliżu Aigio i służy jako sanktuarium dla wielu gatunków zwierząt i roślin, ponieważ jest jednym z ostatnich pozostałych obszarów naturalnych w nizinnej Aigialeia. Stanowi cenny przystanek dla wielu ptaków wędrownych, będąc jedynym obszarem podmokłym w regionie. Ze względu na wielkość, położenie i różnorodność dzikiej przyrody, laguna jest lokalnie nazywana „eko-szkołą”. W lagunie zainstalowano stację meteorologiczną, a także bezprzewodowe kamery monitorujące (kamery internetowe), teleskopy i lornetki. Aby promować turystykę, zainstalowano drewniane obserwatorium. Ponadto wydano broszury i przewodniki terenowe.

Lokalizacja projektów

Grecja

Całkowity budżet

Fundusze Europejskie
dla Rybactwa

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

152 201 €

Wkład UE

129 371 €

85% całkowitego budżetu

Wyniki

- Zrównoważony, „łagodny” rozwój turystyki.
- Edukacja dzieci i dorosłych poprzez programy nauczania oparte na doświadczeniu, organizację szkół letnich i badań terenowych, które promują świadomość ekologiczną.
- Pierwsze w swoim rodzaju naukowe centrum badawcze w tym rejonie, służące obserwacji laguny przybrzeżnej.
- Zainstalowano stacje kamer internetowych na żywo (<https://aigialeia.eu/live-cam/>).
- Materiały promocyjne, takie jak broszury i przewodniki.

Opracowanie: NGR

Na podstawie: https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/funding/famenet/good-practices_en?f%5B0%5D=newsroom+topic+newsroom+topic%3A32